

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2022-0024570	Datum opzoeking:	14/01/2022
Referentienummer:	Begijnhof 65-1	Zoekdata:	71352D0397/00V000
Perceel:	71352D0397/00V000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Sint-Truiden afdeling SINT-TRUIDEN 2 AFD, sectie D met perceelnummer 0397/00V000 [71352D0397/00V000]

Informatievraag: beschermd onroerend erfgoed

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Begijnhof: portierswoning en begijnhofhoeve:** (detail zie bijlage)
- **Begijnhof: portierswoning en begijnhofhoeve:** (detail zie bijlage)
- **Begijnhof:** (detail zie bijlage)

Legende

■ Cultuurhistorische landschappen	■ Monumenten
□ Archeologische sites	□ Overgangszones
■ Stads- en dorpsgezichten	

Informatievraag: vastgestelde inventaris onroerend erfgoed

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

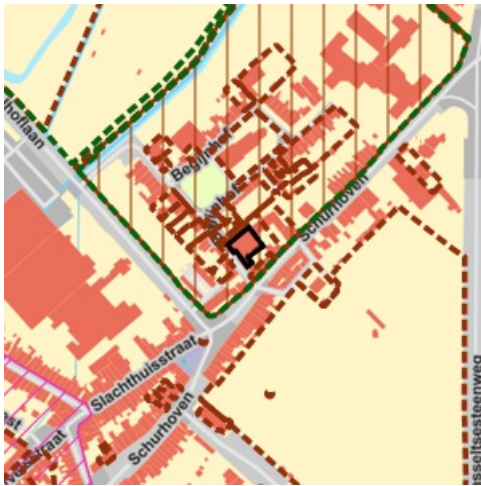
- **Begijnhofhoeve bij Sint-Agnes-begijnhof:** (detail zie bijlage)
- **Begijnhof:** (detail zie bijlage)

Legende

□ Landschapsatlas	□ Archeologische zones
□ Historische tuinen en parken	■ Bouwkundig erfgoed - gehelen
■ Houtige beplantingen	● Bouwkundig erfgoed - relictten

Informatievraag: wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Begijnhofhoeve bij Sint-Agnes-begijnhof:** Bouwkundig (detail zie bijlage)
- **Begijnhof:** Bouwkundig (detail zie bijlage)
- **Groenaanleg van het begijnhof:** Landschappelijk (detail zie bijlage)

Legende

■ Historische tuinen en parken	▨ Houtige beplantingen
■ Archeologische zones	■ Landschapatlas
■ Bouwkundig erfgoed - gehelen	● Orgels
▲ Bouwkundig erfgoed - relictten	

Informatievraag: Unesco werelderfgoed

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Begijnhof van Sint-Truiden:** (detail zie bijlage)

Legende

■ Bufferzones
■ Kernzones

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

Onroerend erfgoed wordt beschermd omdat het van grote waarde is voor de gemeenschap. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Het onroerend erfgoeddecreet voorziet vier mogelijke beschermingsstatuten;

1. een beschermd monument
2. een beschermd cultuurhistorisch landschap
3. een beschermd stads- of dorpsgezicht
4. een beschermde archeologische site

Geïnteriseerd onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed. Daarnaast zijn er ook enkele thematische inventarissen gerealiseerd: over historische tuinen en parken, houtige beplantingen met erfgoedwaarde en orgels.

Geïnteriseerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met bepaalde rechtsgevolgen, die verschillen naargelang de inventaris.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet in de vaststelling van minstens vijf inventarissen:

- De inventaris van het bouwkundig erfgoed
- De landschapsatlas
- De inventaris van de archeologische zones
- De inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde
- De inventaris van historische tuinen en parken

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel vijf beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette en de volledige Brugse binnenstad.

Informatieverplichting

Iedereen die **een beschermd onroerend erfgoed** verkoopt of verhuurt voor meer dan negen jaar dient in de publiciteit én in de onderhandse en authentieke akte vermelden dat het om een beschermd goed gaat, en wat de precieze rechtsgevolgen daarvan zijn.

Iedereen die **een geïnteriseerd onroerend goed** verkoopt of verhuurt voor meer dan negen jaar, moet dit niet in de publiciteit vermelden, maar wel in de onderhandse en authentieke akte, alsook de precieze rechtsgevolgen die aan de opname verbonden zijn door een verwijzing naar hoofdstuk 4 van het Onroerenderfgoeddecreet op te nemen.

Archeologie

Op percelen die in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site gelegen zijn of die in een archeologische zone gelegen zijn die opgenomen is in de vastgestelde inventaris van archeologische zones dient de archeologieregelgeving te worden nageleefd. Zorg dat je het correcte traject volgt bij vergunningsaanvragen.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroerenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: Begijnhof 65-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Sint-Truiden afdeling SINT-TRUIDEN 2 AFD, sectie D met perceelnummer 0397/00V000 [71352D0397/00V000]

Beschermd onroerend erfgoed

Beschermd cultuurhistorisch landschap: Begijnhof: portierswoning en begijnhofhoeve

Beschermd cultuurhistorisch landschap

Beknopte karakterisering

Typologies conciërgewoningen, duivenverblijven, poorten (bijgebouwen), gesloten hoeven

Stijl

Datering tweede helft 16de eeuw, tweede kwart 18de eeuw, derde kwart 18de eeuw

Beschrijving

Deze bescherming betreft de portierswoning gelegen naast de verdwenen ingangspoort van het begijnhof en de naastgelegen begijnhofhoeve uit het midden van de 18de eeuw.

Waarden

Schurhoven 48 is beschermd als landschap omwille van het algemeen belang.

Is de omvattende aanduiding van

- **Begijnhof 65 (Sint-Truiden)** Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.
- **Schurhoven 48 (Sint-Truiden)** Voormalige portierswoning, gelegen aan de Schurhovensteenweg, naast de ingang van het begijnhof, vroeger ook in gebruik als pachterswoning der begijnhofhoeve.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2577>

Beschermingsbesluiten

- **Begijnhof** - <https://id.erfgoed.net/besluiten/713>
Definitieve beschermingsbesluiten

Beschermd monument: Begijnhof: portierswoning en begijnhofhoeve

Beschermd monument

Beknopte karakterisering

Typologies gesloten hoeven

Datering derde kwart 18de eeuw, tweede kwart 18de eeuw

Beschrijving

Deze bescherming betreft de portierswoning en een deel van de begijnhofhoeve (in- en uitwendig).

Portierswoning gelegen naast de verdwenen ingangspoort van het begijnhof en de naastgelegen begijnhofhoeve uit het midden van de 18de eeuw.

Portierswoning

De portierswoning is gelegen naast de verdwenen ingangspoort van het begijnhof en vertoont een uitgesproken verband met de hoeve.

Het gebouw is een breedhuis van het dubbelhuistype, gefixeerd op de steenweg, met vier traveeën en twee bouwlagen onder een zadeldak met mechanische pannen. Het pand heeft een vermoedelijke oude kern uit de tweede helft van de 16de eeuw, aangepast in de loop van de 19de eeuw en het eerste kwart van de 20ste eeuw.

Het gebouw is witgekalkt boven een gepikte plint en het bevat gesmeed ijzeren muurankers, sommige S-vormig. De structuur van het pand is tweeledig met een zekere discrepantie tussen de eerste en tweede bouwlaag. De hoek tussen de steenweg en de invalsweg is afgerond tot de tweede bouwlaag en beide bouwlagen worden gescheiden door een natuurstenen waterlijst met afzaat. De benedenverdieping omvat een getoogde deur en drie vensters in een gerecupereerde kalkstenen omlijsting en twee ontlastingsbogen, waarvan het rechtse een spitsboogvorm heeft, bleven bewaard. Op de bovenverdieping twee kleine houten kozijnen met ontlastingsbogen en bijkomende kozijnen zijn voorzien onder de dakrand die als een geprofileerde, natuurstenen kroonlijst is afgewerkt.

In de achtergevel (het gedeelte dat ten aanzien van de poortvleugel van de hoeve vooruit steekt) bevat één travee met aangepaste vensters op elk niveau, maar boven het gelijkvloerse venster bleven sporen van een ontlastingssysteem met dubbele en overspannende boog bewaard, alsook een S-vormig muuranker.

Intern blijkt een verschil tussen de steenwegzijde (Schurhoven) en de achterzijde: de steenwegzijde is (gedeeltelijk) onderkelderd met een tongewelfde kelder. Bovendien varieert de positie van de haard: op het gelijkvloers is hij in het midden van de muur te situeren, op de verdieping in het achtergedeelte van het huis, tegen een dunner muurstuk.

Begijnhofhoeve

De begijnhofwinning is een hoeve uit het midden van de 18de eeuw, primitief gekadastreerd als U-vormig (cf. oorspronkelijk verband met de infirmerie), met één vleugel gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof. De kopgevels van de zijvleugels steken als zijsalieten vooruit ten aanzien van de straatvleugel, zodat bij de ingang van het begijnhof een smal plein ontstaat.

Bakstenen gebouwen op een kalkstenen plint en grotendeels onder zadeldaken, gegroepeerd rondom een rechthoekig gekasseid erf. Straatvleugel met poortgebouw, rechts geflankeerd door een woonhuis, links door stallingen, de linkervleugel omvat een ruime langsschuur, de rechtere vleugel de portierswoning van het begijnhof, alsook stallingen.

Poortgebouw

Het poortgebouw, met bekronende duiventil onder een leien mansardedakje, wordt gedomineerd door een monumentale rondboogpoort in een rechthoekig omlijst van kalksteenblokken. De bovenste hoeken van de poortomlijsting zijn hol uitgewerkt, om aansluiting te vinden bij het bekronende, driehoekige fronton met ovale oculus. Aan de erfzijde is de poortomlijsting sober in kalksteen met negblokken. De doorrit wordt overspannen door bakstenen troggewelven. De poortverdieping, die een bouwlaag boven de kroonlijst van de flankerende gebouwen uitsteekt, is voorzien van kalkstenen hoekblokken. Aan de straatzijde prijken op dit niveau een viertal kalkstenen steigersgaten en een muizentandfries, aan de erfzijde is er sprake van een gelijkaardige afwerking, zij het aangevuld met de openingen van de duiventil.

Woonhuis

Het woonhuis rechts naast de poort is aan straatzijde grotendeels blind, op een (toegevoegd) raam na en steigersgaten onder de dakrand. Eigenlijk betreft het een verbouwde stal en de parallellen met de stalvleugel links van de poort zijn duidelijk. Ook deze stal is naar buiten toe gesloten, met een gelijkaardige gevelstructuur als het huis, weliswaar met twee kleine rechthoekige vensters in een vlakke kalkstenen omlijsting.

Aan de erfzijde is het verschil in functie tussen beide vleugels duidelijker, maar de symmetrische basisstructuur is nog afleesbaar: tweemaal een centrale getoogde deur in getoogde kalkstenen deur met vlakke sluitsteen, waarboven een rechthoekig zoldervenster in een vlakke kalkstenen omlijsting (dit zoldervenster is aan woonhuiszijde tot deur omgevormd en is via een trapje bereikbaar), verder zijn overal onder de dakrand steigersgaten voorzien.

Het woonhuis, dat aan erfzijde nog een origineel S-vormig muuranker behield, is duidelijk herkenbaar aan een drietal toegevoegde vensters onder houten latei. Intern beschikt echter enkel de stalvleugel nog over de originele bakstenen troggewelfjes.

Langsschuur

De langsschuur is een corpus onder een monumentale dakspant, met kalkstenen hoekbanden, alsook een rechte en overhoekse muizentandfries onder een (golflaten) wolfsdak.

De kopgevel aan straatzijde is eigenlijk tweeledig, doordat de zijsaliet waarvan eerder sprake slechts een gedeelte van de beschikbare breedte overspant. Het vooruitstrevende deel is voorzien van een rondboognis in decoratieve omlijsting. Naar de nokpunt toe prijken uilengaten (over beide gedeelten van de gevel gespreid) en steigersgaten (enkel in het vooruitstrevende deel) in een kalkstenen omlijsting. In het terugwijkende gedeelte van de kop is een schuurpoort te situeren: een verankerde, kalkstenen korfboogpoort met negblokken op regelmatige afstanden.

De poort had oorspronkelijk een tegenhanger in de tegenoverliggende kopgevel, die aansloot bij één van de infirmerievleugels. Deze infirmerievleugel is echter minder diep dan de schuur, met een meer achterwaarts gelegen rooilijn, waardoor ruimte voor een tweede schuurpoort beschikbaar bleef. Deze tweede poort bleef onder dichtgemetselde vorm bewaard, maar gaat nu gedeeltelijk schuil achter de bebouwing die de respectievelijke erven van hoeve en infirmerie van elkaar moet scheiden.

De erfgevel zit grotendeels verscholen achter een open karrenhuis onder lessenaarsdak, maar daarachter bleef een authentiek parament bewaard met verschillende al dan niet dichtgemetselde muuropeningen, waaronder een rechthoekige deur, een getoogde deur met sluitsteen en een viertal vensters in een vlakke kalkstenen omlijsting, de deur met sluitsteen.

Stallen

De stalvleugel, langsheen Schurhoven, sluit aan bij de portierswoning. Het is een corpus van twee bouwlagen met grotendeels aangepaste muuropeningen.

Bibliografie

- Beschermingsdossier DL002393, Sint-Truiden: Bescherming Begijnhof, (S. Defresne en J. Gyselinck, 2005, digitaal dossier).
- SCHLUSMANS F. met medewerking van Gyselinck J., Linters A., Wissels R., Buyle M. & De Graeve M.-Ch. 1981: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Hasselt*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 6N2 (He-Z), Brussel - Gent.

Waarden

Schurhoven 48 (in- en uitwendig) is beschermd als monument omwille van het algemeen belang.

Is de gedeeltelijke aanduiding van

- **Begijnhof 65 (Sint-Truiden)** Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2580>

Beschermingbesluiten

- [Begijnhof - https://id.erfgoed.net/besluiten/713](https://id.erfgoed.net/besluiten/713)
Definitieve beschermingsbesluiten

Beschermd monument: Begijnhof

Beschermd monument

Beknopte karakterisering

Typologies [begijnenhuizen](#), [begijnhofkerken](#), [begijnhoven](#), [infirmérieën](#), [gesloten hoeven](#)

Datering [17de eeuw](#), [18de eeuw](#), [19de eeuw](#), [20ste eeuw](#)

Beschrijving

Deze bescherming betreft de portierswoning, winning, infirmerie, conventhuizen, woningen, kerk, kerkplein en stratenpatroon van het begijnhof van Sint-Truiden.

Waarden

Historische waarde

Het begijnhof is een stichting van 1265, onder impuls van abt Willem van Rijkel, op een terrein van de abdij van Sint-Truiden, buiten de stadsmuren gelegen, nabij het gehucht Schurhoven. De manier waarop de begijnen het terrein structureerden is tot op heden bepalend gebleven voor het uitzicht ervan. De voornaamste bebouwing van het begijnhof in sensu strictu is geconcentreerd op de zuidelijke hoek van het terrein, en grenst enkel ter hoogte van de hoek Schurhoven-Speelhoflaan aan de buitenwereld. Het oorspronkelijke straatbegijnhof wordt afgebeeld op een plan van 1694, de Ferrariskaart bevestigt in grote lijnen de aanleg, maar op het voorprimitieve kadasterplan van 1825 verschijnt een afgekalfde constellatie, met een onbebouwd kerkplein, maar daarrond toch bebouwing langsheen een patroon van straatjes. De gebouwen die worden weergegeven blijken alle te dateren van vóór de Franse Revolutie. De situatie van 1825, straatjes, plein en bebouwing, bleef tot op heden bewaard, in kern gedeeltelijk aangetast en aangevuld met nieuwbouw.

Historische waarde

in casu *architectuurhistorische waarde*:

Van de gebouwen die de begijnen lieten oprichten bleef het kerkgebouw bewaard, een 12de-eeuwse constructie, representatieve en/of functionele gebouwen als de portierswoning, de winning, de infirmerie, het torenhuis, alsook verschillende begijnenhuizen, waarvan er enkele als convent kunnen worden bestempeld. De panden zijn veelal in baksteen opgetrokken, soms met vakwerksporen, en vertonen 17de- tot 18de-eeuwse karakteristieken. De eigenlijke begijnenhuizen vertonen een uniforme structuur, zowel extern als intern, en zijn

sober afgewerkt. Naast de grotere dubbelhuizen bleven ook een aantal enkelhuizen bewaard, langsheen het poortstraatje en in de noordelijke hoek van het hof, als restant van een groter bestand dat grotendeels werd gesloopt.

Wetenschappelijke waarde

Het kerkplein heeft nog een zeker archeologisch potentieel als locatie van een tegenwoordig verdwenen bouwblok.

Portierswoning, winning, infirmerie, conventhuizen, woningen, kerk, kerkplein en stratenpatroon zijn beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

Is de aanduiding van

- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdij benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.
- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Rechthoekig plein, met 13de-eeuwse Sint-Agneskerk als kern van het voormalig begijnhof, in zijn huidig uitzicht daterend van na de Tweede Wereldoorlog.

Is de omvattende aanduiding van

- **Begijnhof 11 (Sint-Truiden)** Drie traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Wit overkalkt stijl- en regelwerk met lemen vullingen en niet zichtbare timmer, voor een groot gedeelte versteend.
- **Begijnhof 19 (Sint-Truiden)** Gelegen aan het einde van de straat; vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, met kern uit de 17de eeuw, doch volledig aangepaste gevelordonnantie.
- **Begijnhof 23 (Sint-Truiden)** Thans aan beide zijden omgeven door recente gebouwen. Bakstenen gebouw op een kalkstenen plint; kalkstenen hoekbanden op de benedenverdieping.
- **Begijnhof 53 (Sint-Truiden)** Kern uit de 17de eeuw. Witgekalkt bakstenen gebouw op een gecementeerde plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 55 (Sint-Truiden)** Anderhalve bouwlaag onder zadeldak (Vlaamse pannen), uit de 17de eeuw. Bakstenen gebouw op een gecementeerde plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 56 (Sint-Truiden)** Twee bouwlagen onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Bakstenen gebouw met gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 64 (Sint-Truiden)** Aanleunend bij de begijnhofhoeve. Gevelordonnantie uit de tweede helft van de 19de eeuw, doch oudere kern uit de eerste helft van de 18de eeuw. Witgekalkt bakstenen gebouw.
- **Begijnhof 10 (Sint-Truiden)** Huis door middel van muurankers gedateerd A 1690. Baksteen op een recente, hardstenen plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 63 (Sint-Truiden)** Huis door middel van muurankers gedateerd A 1721. Bakstenen gebouw op een gecementeerde plint.
- **Begijnhof 62 (Sint-Truiden)** Huis van anderhalve bouwlaag onder zadeldak, op een gevelsteen boven de deur gedateerd 1722, doch mogelijk oudere kern (sporen van houtconstructie in de zijgevel).
- **Begijnhof 8 (Sint-Truiden)** mogelijk vroeger de woning der grootmeesteres. Door middel van muurankers gedateerd 1619.
- **Begijnhof 54 (Sint-Truiden)** Gelegen op de hoek van de straat; huis van vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, op een gevelsteen boven de deur gedateerd W 1734, doch oudere kern.
- **Begijnhof 9 (Sint-Truiden)** Huis van anderhalve bouwlaag onder zadeldak, overkalkt stijl- en regelwerk met lemen vullingen.
- **Begijnhof 41-52 (Sint-Truiden)** Reeks huizen met oude kern uit de 17de eeuw - eerste helft 18de eeuw, thans sterk aangepast.
- **Begijnhof 1 (Sint-Truiden)** Huis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Witgekalkt, bakstenen gebouw op een gepikte plint; muurankers.
- **Begijnhof 65 (Sint-Truiden)** Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.
- **Begijnhof 29 (Sint-Truiden)** Breedhuis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag in wit gekalkte baksteen, met sporen van een aanwezige vakwerkconstructie, op een gepikte plint onder een zadeldak met Vlaamse pannen.
- **Begijnhof zonder nummer (Sint-Truiden)** Met de bouw van de kerk werd begonnen kort na de stichting van het begijnhof; de oudste gedeelten dateren uit de tweede helft van de 13de eeuw, en zijn voorzien van laatromaanse en vroeggotische elementen.
- **Begijnhof 20 (Sint-Truiden)** Vijf traveeën en twee bouwlagen onder gebogen zadeldak, uit de 17de eeuw, doch met sterk gewijzigde gevelordonnantie. Bakstenen gebouw met gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 57-60 (Sint-Truiden)** Reeks identieke huizen van twee bouwlagen onder gebogen zadeldak, van 1780. Witgekalkte bakstenen gebouwen op een kalkstenen plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 30 (Sint-Truiden)** Alleenstaand huis van zeven traveeën en twee bouwlagen onder steil zadeldak, met huidige, classicistische gevelordonnantie uit de tweede helft van de 18de eeuw, doch oudere kern uit de 17de eeuw.
- **Begijnhof 61 (Sint-Truiden)** Huis van twee bouwlagen onder mank, gebogen zadeldak, door middel van muurankers gedateerd A 1723; Maasstijl. Bakstenen witgekalkte gevel op een gepikte plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Schurhoven 50, 50A (Sint-Truiden)** Voormalige infirmerie, thans in twee delen opgesplitst; gelegen aan de Schurhovensteenweg en volledig van het eigenlijke begijnhof afgesloten. L-vormig complex van drie huizen.
- **Schurhoven 48 (Sint-Truiden)** Voormalige portierswoning, gelegen aan de Schurhovensteenweg, naast de ingang van het begijnhof, vroeger ook in gebruik als pachterswoning der begijnhofhoeve.

- **Begijnhof 2-7 (Sint-Truiden)** Reeks gelijkaardige huisjes, twee traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak (Vlaamse pannen, op nummer 6 na: mechanische pannen), uit de 17de eeuw (?).

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2609>

Beschermingbesluiten

- **Sint-Agnesbegijnhof, muurrestanten, stratenpatroon en omgeving** - <https://id.erfgoed.net/besluiten/4368>
Definitieve beschermingsbesluiten

Vastgestelde inventaris

Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Begijnhofhoeve bij Sint-Agnes-begijnhof

Vastgesteld bouwkundig erfgoed

Beknopte karakterisering

Typologies duivenverblijven, poorten (bijgebouwen), schuren, stallen, gesloten hoeven

Datering tweede kwart 18de eeuw, derde kwart 18de eeuw

Beschrijving

Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.

Waarden

Historische waarde

Architecturale waarde

Is de aanduiding van

- **Begijnhof 65 (Sint-Truiden)** Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/15404>

Beschermingsbesluiten

- [Besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie Limburg](https://id.erfgoed.net/besluiten/14564) - <https://id.erfgoed.net/besluiten/14564>
SchrappingsbesluitenVaststellingsbesluiten

Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Begijnhof

Vastgesteld bouwkundig erfgoed

Beknopte karakterisering

Typologies begijnhoven

Datering 17de eeuw, 18de eeuw

Beschrijving

Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdij benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.

Waarden

Historische waarde

Architecturale waarde

Is de aanduiding van

- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdij benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.

Is de omvattende aanduiding van

- **Begijnhof 19 (Sint-Truiden)** Gelegen aan het einde van de straat; vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, met kern uit de 17de eeuw, doch volledig aangepaste gevelordonnantie.
- **Begijnhof 23 (Sint-Truiden)** Thans aan beide zijden omgeven door recente gebouwen. Bakstenen gebouw op een kalkstenen plint; kalkstenen hoekbanden op de benedenverdieping.
- **Begijnhof 53 (Sint-Truiden)** Kern uit de 17de eeuw. Witgekalkt bakstenen gebouw op een gecementeerde plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 55 (Sint-Truiden)** Anderhalve bouwlaag onder zadeldak (Vlaamse pannen), uit de 17de eeuw. Bakstenen gebouw op een gecementeerde plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 56 (Sint-Truiden)** Twee bouwlagen onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Bakstenen gebouw met gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 64 (Sint-Truiden)** Aanleunend bij de begijnhofhoeve. Gevelordonnantie uit de tweede helft van de 19de eeuw, doch oudere kern uit de eerste helft van de 18de eeuw. Witgekalkt bakstenen gebouw.
- **Begijnhof 10 (Sint-Truiden)** Huis door middel van muurankers gedateerd A 1690. Baksteen op een recente, hardstenen plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 63 (Sint-Truiden)** Huis door middel van muurankers gedateerd A 1721. Bakstenen gebouw op een gecementeerde plint.
- **Begijnhof 62 (Sint-Truiden)** Huis van anderhalve bouwlaag onder zadeldak, op een gevelsteen boven de deur gedateerd 1722, doch mogelijk oudere kern (sporen van houtconstructie in de zijgevel).
- **Begijnhof 8 (Sint-Truiden)** mogelijk vroeger de woning der grootmeesteres. Door middel van muurankers gedateerd 1619.
- **Begijnhof 54 (Sint-Truiden)** Gelegen op de hoek van de straat; huis van vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, op een gevelsteen boven de deur gedateerd W 1734, doch oudere kern.
- **Begijnhof 41-52 (Sint-Truiden)** Reeks huizen met oude kern uit de 17de eeuw - eerste helft 18de eeuw, thans sterk aangepast.
- **Begijnhof 65 (Sint-Truiden)** Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.
- **Begijnhof 29 (Sint-Truiden)** Breedhuis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag in wit gekalkte baksteen, met sporen van een aanwezige vakwerkconstructie, op een gepikte plint onder een zadeldak met Vlaamse pannen.
- **Begijnhof zonder nummer (Sint-Truiden)** Met de bouw van de kerk werd begonnen kort na de stichting van het begijnhof; de oudste gedeelten dateren uit de tweede helft van de 13de eeuw, en zijn voorzien van laatromaanse en vroeggotische elementen.
- **Begijnhof 20 (Sint-Truiden)** Vijf traveeën en twee bouwlagen onder gebogen zadeldak, uit de 17de eeuw, doch met sterk gewijzigde gevelordonnantie. Bakstenen gebouw met gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 57-60 (Sint-Truiden)** Reeks identieke huizen van twee bouwlagen onder gebogen zadeldak, van 1780. Witgekalkte bakstenen gebouwen op een kalkstenen plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 30 (Sint-Truiden)** Alleenstaand huis van zeven traveeën en twee bouwlagen onder steil zadeldak, met huidige, classicistische gevelordonnantie uit de tweede helft van de 18de eeuw, doch oudere kern uit de 17de eeuw.
- **Begijnhof 61 (Sint-Truiden)** Huis van twee bouwlagen onder mank, gebogen zadeldak, door middel van muurankers gedateerd A 1723; Maasstijl. Bakstenen witgekalkte gevel op een gepikte plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof zonder nummer (Sint-Truiden)** Het begijnhof te Sint-Truiden werd opgericht op een terrein dat in 1265 door de abdijs ter beschikking werd gesteld van de mulieres religiosae. De muurgedeelten aan noordoostelijke en noordwestelijke zijde van het begijnhofterrein bleven relatief intact bewaard.
- **Begijnhof 2-7 (Sint-Truiden)** Reeks gelijkaardige huisjes, twee traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak (Vlaamse pannen, op nummer 6 na: mechanische pannen), uit de 17de eeuw (?).

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/15099>

Beschermingsbesluiten

- [Besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie Limburg - https://id.erfgoed.net/besluiten/14564](https://id.erfgoed.net/besluiten/14564)
SchrappingsbesluitenVaststellingsbesluiten

Begijnhofhoeve bij Sint-Agnes-begijnhof

Beknopte karakterisering

Typologies poorten (bijgebouwen), schuren, stallen, gesloten hoeven, duifhuizen

Datering tweede kwart 18de eeuw, derde kwart 18de eeuw

Beschrijving

Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat, zodat bij de ingang van het begijnhof een smal plein ontstaat.

Bakstenen gebouwen, gegroepeerd rondom een rechthoekig, gekasseid erf. Ten zuidwesten poortgebouw met duifhuis onder mansardedakje (leien en kunstleien); het bovengedeelte is afgewerkt met kalkstenen hoekbanden; overhoekse muizentandfries en kalkstenen steigerdaken onder de dakrand. In de zuidwestgevel monumentale rondboogpoort in een rechthoekige geblokte omlijsting van kalksteen, met uitgespaarde zwikken en geprofileerde imposten; kwartholle profilering; een driehoekig fronton met kalkstenen lijsten en een ovaalronde, bakstenen oculus bekronen het geheel.

In de noordoostelijke gevel, verankerde, kalkstenen rondboogpoort met op regelmatige afstanden geplaatste negblokken, en een ontlastingsboog van een rollaag; erboven het duifhuis.

Huidig woonhuis in het zuidoostelijk gedeelte der zuidwestvleugel; oorspronkelijk was dit een stal en diende de portierswoning als woonhuis. Drie traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen, golfplaten). Blinde zuidwestgevel op een lage, kalkstenen plint. De noordoostgevel heeft een rechthoekig kalkstenen zoldervenster, thans tot deur vergroot, aangepaste vensters onder houten lateien (tweede helft 19de eeuw), en een getoogde, kalkstenen deur met vlakke sluitsteen.

Ten noordwesten, ruime langsschuur onder wolvedak (golfplaten, kunstleien), afgewerkt met een kalkstenen plint, kalkstenen hoekbanden en een rechte en overhoekse muizentandfries onder de dakrand. De zuidwestelijke zijgevel, met uitspringend linkergedeelte, is voorzien van een verankerde, kalkstenen korfboogpoort met op regelmatige afstanden geplaatste negblokken; rondboognis met kwarthol profiel in een rechthoekige hardstenen (?) omlijsting met druiplijst, smalle lekdrempel en geprofileerde imposten; ontlastingsboog van een rollaag en een platte laag; ronde, kalkstenen uilengaten. De zuidoostgevel is voorzien van een aangebouwd, open karrenhuis onder lessenaarsdak (Vlaamse pannen); in de gevel, rechthoekige kalkstenen vensters en een getoogde deur in een verankerde kalkstenen omlijsting met sluitsteen. Ten zuidoosten stalvleugel van twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen), uit eind 17de begin 18de eeuw, aansluitend bij de portierswoning, en met de zuidoostgevel gelegen aan de

Schurhovensteenweg. Grotendeels aangepaste muuropeningen; twee houten zolderluiken; rechts resten van een kalkstenen deur met sluitsteen (tweede helft 18de eeuw). Het stalgedeelte in het noordwestelijk gedeelte der zuidwestvleugel telt drie traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen); kalkstenen plint. De zuidwestgevel is voorzien van een overhoekse en een rechte muizentandfries, en twee kalkstenen venstertjes. Rechthoekige kalkstenen deur op de noordoostelijk gevel, en een getoogde, kalkstenen deur met sluitsteen. Het erf wordt thans aan de noordoostzijde, waar zich de voormalige infirmerie bevindt, afgesloten.

Is deel van

- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdij benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.

Is aangeduid als

- **Begijnhof 65 (Sint-Truiden)** Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.

Omvat de aanduiding als

- **Begijnhof 65, Schurhoven 48 (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft de portierswoning en een deel van de begijnhofhoeve (in- en uitwendig).

Is deel van de aanduiding als

- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdij benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.
- **Begijnhof 1-10, 19-23, 29-30, 41-42, 48-50, 53-65, 21A-C, Schurhoven 48-50 (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft de portierswoning, winning, infirmerie, conventhuizen, woningen, kerk, kerkplein en stratenpatroon van het begijnhof van Sint-Truiden.
- **Begijnhof, Schurhoven (Sint-Truiden)** Het begijnhof van Sint-Truiden is erkend als werelderfgoed.
- **Begijnhof 65, Schurhoven 48 (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft de portierswoning gelegen naast de verdweneningangspoort van het begijnhof en de naastgelegen begijnhofhoeve uit het midden van de 18de eeuw.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/23022>

Begijnhof

Beknopte karakterisering

Typologies [begijnhoven](#)

Datering [17de eeuw](#), [18de eeuw](#)

Beschrijving

Het Sint-Truidense begijnhof beschikt over een historisch gebouwenbestand waarvan de kern stilistisch terug te voeren is tot de 17de – 18de eeuw, met restanten van oudere vakwerkbouw. De 19de en vroeg 20ste-eeuwse toevoegingen zijn beperkt en tamelijk goed geïntegreerd. Het geldt eenvoudige arbeidershuisjes die veelal onder een sterk verbouwde vorm bewaard bleven.

Historiek

Het begijnhof te Sint-Truiden werd opgericht op een terrein dat in 1265 door de abdij (Abt Willem van Rijkel) ter beschikking werd gesteld van de *mulieres religiosae*. De inplanting buiten de stadswallen is vrij origineel, hoewel het niet ongewoon is dat religieuze gemeenschappen veelal terreinen buiten het commerciële centrum toegewezen kregen. De manier waarop de begijnen het terrein organiseerden, is tot op heden een stempel blijven drukken op het stedenbouwkundige weefsel.

Het perceel dat de Sint-Truidense begijnen kregen, is vrij uitgestrekt en gunstig gelegen aan de Cicindriabeek. De bebouwing is geconcentreerd in de zuidelijke hoek van het perceel, de zone die zich het dichtst bij de stad bevindt. Het noordwestelijk en noordoostelijk deel bleef onder de begijnen onbebouwd, alsook de stroken langsheen de huidige Speelhoflaan en Schurhoven, zodat een soort buffer rond de bewoningskern werd gevormd. De onbebouwde terreinen werden gebruikt als tuinen, boomgaard en bleekweide. Bovenop de ommuring was deze structuur een garantie voor het isolement van de gemeenschap.

Het beschikbare bronnenmateriaal is in eerste instantie van schriftelijke aard. Volgens een register van het schouwgeld voor de buitenwijken van Sint-Truiden, geïnd op 4 december 1576, bevonden er zich op dat ogenblik eenenzeventig huizen in het begijnhof, bewoond door negenenzeestig met name genoemde begijnen, waarvan er zich eenendertig ook eigenares van het pand mochten noemen. Meestal woonden de begijnen afzonderlijk, in een huis met één schouw, uitzonderlijk twee schouwen. Indien er meerdere begijnen samen in een huis woonden, waren dit veelal gezusters. Het register vermeldt ook zes huizen met een gemeenschapsbestemming: de *custerye*, de *infirmariye*, het huis de *tweeentwintige*, het *O. L. Vrouwen godshuys* (gesticht in 1448) het *Sint Annenhuys* en het *huys vander dryvoldicheyt*. De laatste drie panden waren zogenaamde *godshuizen*. De woningen van de pastoor en de drie kapelaans lagen in de onmiddellijke omgeving van het begijnhof, buiten de ommuring.

In het begin van de 17de eeuw bleken nog eens vier godshuizen aan het bestand te zijn toegevoegd: het *huys van Sint Agneeten*, het *huys S. Jans*, het *huys der godtsgenaeden* en het *huys der gratien*. In 1611 reduceerde de pastoor wel hun aantal, onder meer om een beter onderhoud te verzekeren, door versmelting van het bestaande bestand. De godshuizen *H. Dryvoldicheyt* en *S. Agneeten*, *goodsgenaeden* en *S. Jans*, *gratien* en *S. Annen*. In 1645 werd het aantal nogmaals met de helft verminderd, zodat enkel de huizen Heilige Drievuldigheid en Sint-Agneten, ook wel het klein godshuis genoemd, overbleven.

Uit een register met contracten betreffende huizen blijkt dat er in de periode 1629-1666 zes nieuwe woningen op het begijnhof werden gebouwd. Dezelfde bron levert bovendien interessante topografische gegevens op. Huizen worden gesitueerd in de *portstraete*, in de *infirmariye stege*, *aen den bamp*, op het *pleyn* en *in 't cloesterken tegenover de put*.

De bundergeldkaart van Sint-Truiden, opgetekend door Lambrecht Warnouts in 1694, toont inderdaad een qua bebouwing enigszins geconcentreerd opgevat begijnhof. In plaats van de huidige pleinaanleg blijkt er sprake te zijn van een soort *stratennetwerk*. Ten zuidwesten en zuidoosten van de kerk zijn heuse bouwblokken te situeren; huizenrijen boorden de noordoostelijke (zijde boomgaard) en zuidwestelijke (zijde Speelhoflaan) af; gans het terrein is ombufferd door een onbebouwde zone (inclusief bleekweide en boomgaard); het enige contact met de buitenwereld wordt gevormd door een toegangspoort aan Schurhoven. Een klein clustertje van gebouwen leunt bij deze poort aan. Hoewel de weergave enigszins gestandaardiseerd is, kan toch worden gesteld dat het stratennetwerk met de nodige accuratesse wordt weergegeven.

De Ferrariskaart toont perfect de verhouding aan tussen het begijnhof en het stadscentrum, een eindje buiten de wallen, aan de rand van het gehucht Schurhoven. Langsheen Schurhoven verschijnt niettemin een imposant bouwblok, waarin naast het poortgebouw reeds duidelijk de contouren van de gecombineerde begijnhofwinning en infirmerie kunnen worden herkend. Voor het overige geeft Ferraris een fors uitgebreid begijnhof weer, waarvan de weergave echter niet geheel accuraat zou kunnen zijn. De kerk is letterlijk een centraal punt geworden, maar van een pleinstructuur is geen sprake. Afgezien van het blok voor de kerk is er nu ook een blok achter de kerk te situeren. De contouren van de bebouwde zone worden volledig afgebakend door complete huizenrijen met onderbrekende straatjes in noordwestelijke en noordoostelijke richting (naar de bleekweide en de boomgaard).

Het voorprimitief kadasterplan van 1825 toont duidelijk waar de tegenwoordige historische volumes zijn geconcentreerd. Het hof wordt duidelijk afgebakend met dikke lijnen (onduidelijk of het hier om de suggestie van een muur gaat) en omvat een centraal plein, waarrond de historische begijnhuizen zijn gegroepeerd, maar met een duidelijk zwaartepunt aan de zijde van het huidige Schurhoven. Het terrein wordt ombufferd door onbebouwde kavels langsheen de huidige Speelhoflaan (zuidwesten), de Cicindriabeek (noordwesten) en de boomgaard (noordoosten), waar zich tegenwoordig het bejaardentehuis bevindt. Enkel de zuidoostelijke flank, langsheen de steenweg, beschikt niet over een buffer; vlak langsheen de weg is het gigantische ensemble van de begijnhofwinning en –infirmerie gesitueerd, met de allures van één grote vierkantshoeve. Links daarvan bevond zich de toegang tot het hof. De inplanting van het ensemble winning-infirmerie schijnt te suggereren dat het complex volledig door straten was omzoomd, met aansluiting bij een steegje dat ongeveer halverwege de zuidoostelijke flank van het centrale begijnhofplein een onderbreking vormt in een voor het overige volledig

aaneengesloten huizenrij. Afgezien van de dichte gebouwenconcentratie wordt hier duidelijk gerefereerd naar het oorspronkelijke straatbegijnhof. De gebouwenconcentratie langsheen het centrale plein varieert nogal: de zuidwestelijke flank is aaneengesloten bebouwd tot ongeveer halverwege het plein; de noordwestelijke flank vertoont een concentratie ten noorden; de noordoostelijke flank is open. De noordwestelijke en noordoostelijke flank worden links en rechts wel afgeboord door straatjes naar de achterliggende terreinen, die als bleekweide en boomgaard fungeerden en die derhalve een functioneel verband met het hof vertoonden. Het is opmerkelijk hoezeer de bebouwing op deze straatjes schijnt te zijn gefixeerd.

De discrepantie tussen het beeld dat de Ferrariskaart toont – hoe omzichtig de accuratesse van deze kaart ook moet worden behandeld – en de optekening van het primitief kadaster is opmerkelijk groot. De Franse Revolutie had natuurlijk een zekere tol geëist. De opheffing van de religieuze orden en de verbeurdverklaring van geestelijke eigendommen leidden tot de verkoop van het hof, in Sint-Truiden geëffectueerd op 26 februari 1799. De verkoopsaankondiging citeert een kerkgebouw, een hoeve en zestig veelal gelijkaardige woningen met tuin. Eenendertig huisjes werden door begijnen bewoond. M. L. Selys en H. F. Hermans werden na de verkoop de nieuwe, civiele eigenaars.

De noordwestelijke en noordoostelijke zijde van het begijnhof blijken niettemin in een sterke mate afgekald te zijn. Daarbij is het bovendien ook opvallend dat de historische bouwmassa, zoals die in 1825 op de kaart is verschenen, relatief stabiel aanwezig is gebleven.

Dat blijkt duidelijk uit de primitieve kaarten van het *Dépôt de la Guerre* (1871), die een aardig tussentijds beeld geven van de situatie in de tweede helft van de 19de eeuw. Het plan toont duidelijk een groot ommuurd kavel, waarbij de constellatie van het begijnhof in grote trekken ongewijzigd blijkt ten aanzien van de situatie in 1825. De winning en infirmerie blijven dominant aanwezig, de zuidoostelijke en zuidwestelijke flank langsheen het kerkplein worden nog steeds door een grotendeels aaneengesloten huizenrij gevormd, een kleine concentratie van gebouwen accentueert de noordelijke hoek van het plein, de noordoostelijke flank is open. Daarbij zijn ook de boomgaard en de bleekweide geheel ongehavend gebleven. Het gebouwenbestand op het begijnhof schijnt vrij stabiel te zijn gebleven tot de tweede helft van de 20ste eeuw. Dit kan gemakkelijk worden verklaard: de begijnhofhuisjes, eenvoudig als ze waren, konden zonder al te veel verbouwingen worden omgevormd tot arbeidershuisjes. Het begijnhof schijnt in die zin als een soort uniformistisch opgevatte cité voor al te sterke afkalving behoed te zijn geworden. In 1934 kregen de *Vrienden van het Begijnhof* de kerk en een aantal huisjes in handen en verrichtten er enig rehabilitatiewerk, waaronder de restauratie van de kerk. Ingenieur Govaerts tekende een geïdealiseerd plan van het hof op basis van het toen bestaande gebouwenbestand. Uit contemporair beeldmateriaal schijnt te kunnen worden afgeleid dat het begijnhof toen zijn laatste gloriejaren beleefde.

Na de Tweede Wereldoorlog werden de meeste inspanningen teniet gedaan door een ondoordacht bouwbeleid. Een simpele confrontatie tussen de kadasterplans van 1950 en 2002 toont aan hoe op een vrij korte tijd onnoemelijk veel schade werd berokkend.

Wat bleef er uiteindelijk over van de historische constellatie? Een overzicht van de verschillende onderdelen van het begijnhof geeft volgend beeld.

Enkel aan Schurhoven stond het begijnhof in verbinding met de buitenwereld. In 1825 blijkt er al geen sprake meer te zijn van de poort; wel worden de portierswoning, begijnhofwinning en infirmerie weergegeven, de huidige percelen van de portierswoning tot en met de infirmerie vertoonden toen nog een sterke samenhang, maar door eigendomsevoluties zijn deze tegenwoordig versnipperd. Oud beeldmateriaal toont hoe concreet de samenhang oorspronkelijk was (zie verder onder de specifieke bespreking van de panden).

Het oude stratennetwerk in de zuidelijke hoek van het hof, zoals afleesbaar vanaf het plan van Warnouts, bleef bewaard onder de vorm van verschillende al dan niet bebouwde bouwpercelen: een gedeeltelijk bebouwd perceel vormt de aanzet van een steegje dat achter de begijnhofwinning en de infirmerie liep, parallel met de steenweg; verschillende percelen (bebouwd, onbebouwd ter hoogte van het steegje en deel van de villatuin) vervolgen het oude tracé tot aan het nog bestaande steegje. Het verlengde van dit nog bestaande steegje, richting Steenweg, loopt door de villatuin en werd voorheen afgeboord door een monumentale vakwerk- en baksteenvleugel, parallel met de infirmerievleugel dwars op de steenweg (zie hiervoor de bespreking van de infirmerie). Een oude foto toont de vleugel nog in vol ornaat, maar uitgebreid met allerhande dienstgebouwen die het verband met het eigenlijke hof verstoren. De bebouwing rond het begijnhofplein wordt gemakshalve in flanken behandeld.

Van de zuidoostelijke flank wordt reeds het volledig blok vanaf het hoekhuis (Begijnhof 62) tot het huis (Begijnhof 53) primitief gekadastreerd, alsook de panden Begijnhof 50 tot en met 47, en 43 tot en met 41. De hiaten omvatten het reeds geciteerde straatje naar de infirmerie, alsook een aantal tuintjes in het linkse gedeelte van de rij. De opvolg die sindsdien is gerealiseerd (behalve ter hoogte van het straatje) is redelijk oud en prijkt gedeeltelijk reeds op historisch fotomateriaal als klassieke arbeidershuisjes. De eigenlijke begijnhofhuisjes zijn onder een zwaar gerestaureerde vorm overgeleverd, van de arbeidershuisjes slechts vage suggesties van de oorspronkelijke toestand.

Het uitvalsstraatje naar de infirmerie is, afgezien van een historisch pand op de hoek met de zuidoostelijke huizenrij, historisch bebouwd met twee breedhuizen, die onder gerestaureerde vorm bewaard zijn gebleven.

Van de zuidwestelijke flank worden de percelen aan Schurhoven tot en met het tegenwoordig door een appartementsgebouw ingepalmde perceel (Begijnhof 11) in het poortstraatje primitief gekadastreerd als bebouwd met een aaneengesloten huizenrij. Hiervan bleven slechts flarden bewaard: een drietal kleine huisjes (Begijnhof 5-7) aanleunend bij het torenhuis, het torenhuis zelf (Begijnhof 8) en het gebouw (Begijnhof 10) centraal aan de begijnhofdries. Historisch fotomateriaal visualiseert de primitief gekadastreerde toestand en toont op de plaats van de hiaten verschillende gelijkaardige huisjes (tot en met het perceel waarop tegenwoordig het appartement prijkt), waarvan er een drietal bewaard zijn gebleven, links van het torenhuis, en onder een zwaar gerestaureerde vorm. Onder de verdwenen huizen kunnen de panden aan de linkerzijde van het begin van het poortstraatje (Begijnhof 1-4) als illegaal gesloopt worden

geciteerd (gesloopt na de initiële bescherming). Ook aan de rechterzijde van de invalsweg vanaf de vroegere poort, in het verlengde van de imposante gevel van de begijnhofwinning, bleven verschillende kleine huisjes bewaard, waaronder het pand (Begijnhof 64), dat nog niet bestond in 1825 en een straatje links langsheen hoeve en infirmerie blokkeert.

Aan de noordwestelijke flank, vervat tussen twee zijdelingse uitvalswegen naar de vroegere bleekweide van het begijnhof, worden primitief reeds de huizen Begijnhof 19 en 20 weergegeven, het pand Begijnhof 23, alsook een viertal aan het rechtse uiteinde ervan. Historisch beeldmateriaal toont het terrein tussen het bewaarde hoekhuis (Begijnhof 20) en het eveneens bewaarde centrale pand (Begijnhof 23) afgebakend met een tuinmuur, de zone tussen het centrale pand en de huizenrij rechts met een poort, klaarblijkelijk behorend tot huis Begijnhof 23, en daarbij aansluitend een braakliggend terrein. Van de uitvalsweg links was enkel de rechterflank bebouwd; de linkerflank ervan werd door een muur afgeboord, de uiteindelijke overgang naar de bleekweide werd (alleszins in de 19de-eeuwse toestand) door een barriër uitgemaakt. De uitvalsweg rechts werd alleen afgeboord door het bewaarde Onze-Lieve-Vrouwgodshuis (Begijnhof 30).

Een confrontatie met de huidige toestand toont dat de rechtse flank van de linkse uitvalsweg vrij gaaf bewaard is gebleven, de linkerflank is bebouwd, de barriër is weg. De tuinpercelen tussen het hoekhuis en het centrale pand bleven slechts aan de linkerzijde bewaard, inclusief een stuk van de tuinmuur, zij het aangetast door koterij; tegen het centrale pand (Begijnhof 23) werden ondertussen echter aan linker- en rechterzijde nieuwe gebouwen opgetrokken. Een vrij continue huizenrij vult daarbij het volledige bouwperceel tussen de nieuwbouw links en de oorspronkelijke rij van vier huizen aan het rechtse uiteinde van de flank. Van deze vier huizen werden bovendien de drie linkse ondertussen afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Het rechtse huis (Begijnhof 29) bleef bewaard. De rechtse uitvalsweg is verworden tot tuinperceel, waarbij de doorgang door koterij/nieuwbouw wordt onderbroken.

De noordoostelijke flank, vervat tussen twee zijdelingse uitvalswegen naar de vroegere boomgaard van het begijnhof, was in 1825 onbebouwd. Historisch beeldmateriaal toont een door een lage haag afgeboord perceel met een kleine boomgaard. De linkse zijdelingse uitvalsweg werd alleen afgeboord door het Onze-Lieve-Vrouwgodshuis, besproken in het kader van de noordwestelijke flank, de rechtse weg door een tweetal huisjes aan het uiteinde, tegenwoordig vervangen door nieuwbouw, alsook door de huizenrij langsheen de zuidoostelijke flank, aldaar besproken.

Het kerkplein van het begijnhof wordt vanouds onbebouwd weergegeven. Oud fotomateriaal toont het terrein opgedeeld in verschillende perkjes, afgeboord met lage hagen, en al naargelang het ontwikkelingsstadium met bomen. De boomaanplanting schijnt in een schijnbaar oorspronkelijk stadium ongestructureerd en functioneel; de soorten zijn aan de hand van de foto's moeilijk te identificeren, de bomen zijn her en der verspreid, vaak solitair, soms groeiend tegen de gevels van de huizen. In een later stadium (interbellum?) blijken rijen populieren duidelijk gestructureerd te zijn aangeplant aan de randen van het plein, langsheen de flankerende kasseibestrating, in een dubbele rij dwars geaxeerd op het kerkportaal alles in samenhang met hagen (restanten van de oudere fase?). Het ideaalplan van Govaerts (ut supra) geeft schijnbaar een realistisch beeld van de aanplantingsstructuur.

Op het kerkplein toont historisch beeldmateriaal een put (in de noordelijke hoek, vlakbij het Onze-Lieve-Vrouwgodshuis), die overigens bewaard is gebleven, en een pomp, aan de zuidoostelijke zijde, ongeveer ter hoogte van de oostelijke hoek van het tegenwoordige grasveld voor de kerk. Deze pomp verschijnt in een oerconstellatie onder een zeer eenvoudige vorm, als een eenvoudige bakstenen pijler, waaraan de eigenlijke installatie was opgehangen; later is deze basis wit gekalkt en monumentaal bekroond met een barok aandoend, klokvormig ornament, waarop een heiligenbeeld prijkt (de Heilige Begga?). Dit beeld lijkt in een later stadium verdwenen te zijn (of het beeldmateriaal waarop het monument als dusdanig verschijnt zou moeten dateren uit een periode voor de afwerking ervan). Wat is overgebleven van de pomp, met name het klokvormige ornament, is in twee stukken verdeeld en als dusdanig onderdeel geworden van een uit allerhande spolia samengesteld monument op een nabij pleintje.

Beschrijving

Portierswoning

De portierswoning is gelegen naast de verdwenen ingangspoort van het begijnhof en vertoont een uitgesproken verband met de hoeve. Het gebouw is een breedhuis van het dubbelhuistype, gefixeerd op de steenweg, vier traveeën en twee bouwlagen onder een zadeldak met mechanische pannen. Het gebouw is witgekalkt boven een gepikte plint. De structuur van het pand is tweeledig. Extern is er sprake van een zekere discrepantie tussen de eerste en tweede bouwlaag: de hoek tussen de steenweg en de invalsweg is afgerond tot de tweede bouwlaag; aan de voorzijde worden de eerste en tweede bouwlaag gescheiden door een natuurstenen waterlijst met afzaat; de benedenverdieping omvat een getoogde deur en drie vensters in een gerecupereerde kalkstenen omlijsting; twee ontlastingsbogen, waaronder een spitsbogig, bleven bewaard; de verdieping omvat twee kleine houten kozijnen met ontlastingsbogen; bijkomende kozijnen zijn voorzien onder de dakrand; de achtergevel (het gedeelte dat ten aanzien van de poortvleugel van de hoeve vooruit steekt) omvat één travee met aangepaste vensters op elk niveau, maar boven het gelijkvloerse venster bleven sporen van een ontlastingssysteem met dubbele en overspannende boog bewaard, alsook een S-vormig muuranker. Intern blijkt een verschil tussen steenwegzijde en achterzijde: de steenwegzijde is (gedeeltelijk) onderkelderd met een tongewelfde kelder; de positie van de haard varieert bovendien: op het gelijkvloers is hij in het midden van de muur te situeren, op de verdieping in het achtergedeelte van het huis, tegen een dunner muurstuk.

Begijnhofhoeve

De begijnhofwinning is een hoeve uit het midden van de 18de eeuw, primitief gekadastreerd als U-vormig (zie oorspronkelijk verband met de infirmerie), met één vleugel als onderdeel van de oostelijke straatwand van de invalsweg vanaf Schurhoven. De kopgevels van de zijvleugels steken als zijsalieten vooruit ten aanzien van de straatvleugel, waardoor aan straatzijde een pleinachtige structuur wordt gevormd.

Bakstenen gebouwen op een kalkstenen plint en grotendeels onder zadeldaken, gegroepeerd rondom een rechthoekig gekasseid erf; straatvleugel met poortgebouw, rechts geflankeerd door een woonhuis, links door stallingen, de linkervleugel omvat een ruime langsschuur, de rechternvleugel de portierswoning van het begijnhof, alsook stallingen.

Het poortgebouw, met bekronende duiventil onder een leien mansardedakje, wordt gedomineerd door een monumentale rondboogpoort, rechthoekig omlijst in kalksteenblokken; de bovenste hoeken van de poortomlijsting zijn hol uitgewerkt, om aansluiting te vinden bij het bekronende, driehoekige fronton met ovale oculus. Aan erfzijde is de poortomlijsting sober, in kalksteen met negblokken. De doornit wordt overspannen door bakstenen troggewelven. De poortverdieping, die een bouwlaag boven de kroonlijst van de flankerende gebouwen uitsteekt, is voorzien van kalkstenen hoekblokken; aan straatzijde prijken op dit niveau een viertal kalkstenen steigergaten en een muizentandfries, aan erfzijde is er sprake van een dito afwerking, zij het aangevuld met de openingen van de duiventil.

Het woonhuis naast de poort is aan straatzijde grotendeels blind, op een (toegevoegd) raam na en steigergaten onder de dakrand. Eigenlijk betreft het een verbouwde stal en de parallellen met de stalvleugel links van de poort zijn duidelijk. Ook deze stal is naar buiten toe gesloten, met een gelijkaardige gevelstructuur als het huis, weliswaar met twee kleine rechthoekige vensters in een vlakke kalkstenen omlijsting. Aan erfzijde is het verschil in functie tussen beide vleugels duidelijker; maar de symmetrische basisstructuur is nog afleesbaar: tweemaal een centrale getoogde deur in getoogde kalkstenen deur met vlakke sluitsteen, waarboven een rechthoekig zoldervenster in een vlakke kalkstenen omlijsting (dit zoldervenster is aan woonhuiszijde tot deur omgevormd en is via een trapje bereikbaar); steigergaten zijn overal onder de dakrand voorzien. Het woonhuis, dat aan erfzijde nog een origineel S-vormig muuranker behield, is duidelijk herkenbaar aan een drietal toegevoegde vensters onder houten latei. Intern beschikt echter enkel de stalvleugel nog over de originele bakstenen troggewelfjes.

De langsschuur is een corpus onder een monumentale dakspant, met kalkstenen hoekbanden, alsook een rechte en overhoekse muizentandfries onder een (golfplaten) wolfsdak. De kopgevel aan straatzijde is eigenlijk tweeledig, doordat de zijrisaliet waarvan eerder sprake slechts een gedeelte van de beschikbare breedte overspant. Het vooruitstrevende deel is voorzien van een rondboognis in decoratieve omlijsting. Naar de nokpunt toe prijken uilengaten (over beide gedeelten van de gevel gespreid) en steigergaten (enkel in het vooruitstrevende deel) in een kalkstenen omlijsting. In het terugwijkende gedeelte van de kop is een schuurpoort te situeren, een verankerde, kalkstenen korfboogpoort met negblokken op regelmatige afstanden. De poort had oorspronkelijk een tegenhanger in de tegenoverliggende kopgevel, die aansloot bij één van de infirmerievleugels; deze infirmerievleugel is echter minder diep dan de schuur, met een meer achterwaarts gelegen rooilijn, waardoor ruimte voor een tweede schuurpoort beschikbaar bleef; deze tweede poort bleef onder dichtgemetselde vorm bewaard, maar gaat nu gedeeltelijk schuil achter de bebouwing die de respectieve erven van winning en infirmerie van elkaar moet scheiden. De erfgevel zit grotendeels verscholen achter een open karrenhuis onder lessenaarsdak; daarachter bleef echter een authentiek parement bewaard met verschillende al dan niet dichtgemetselde muuropeningen, waaronder een rechthoekige deur, een getoogde deur met sluitsteen en een viertal vensters in een vlakke kalkstenen omlijsting, de deur met sluitsteen.

De stalvleugel, langsheen Schurhoven, sluit aan bij de portierswoning. Het is een corpus van twee bouwlagen met grotendeels aangepaste muuropeningen.

Infirmerie

De infirmerie van het begijnhof, tegenwoordig gefixeerd op Schurhoven, is door eigendoms- en perceelevoluties tegenwoordig volledig van de hof geïsoleerd. Het gebouw stond oorspronkelijk in een eng verband met de begijnhofwinning, waarvan het als het ware het verlengde vormde. Het primitief kadaaster toont het als een drieledig complex, met drie vleugels, twee in het verlengde van de zijvleugels van de begijnhofwinning, de derde dwars daarop, maar niet in verbinding met de vleugel langsheen Schurhoven, waardoor een open doornit wordt gevormd. Deze basisconstellatie is nog min of meer herkenbaar. De straatvleugel is echter redelijk aangetast door verbouwing en door eigendomsevoluties ging de open verbinding met het boeren erf echter verloren. Mogelijke ontsluiting via de vroegere straatjes van de hof is door verkaveling moeilijk geworden. Vanaf Schurhoven gezien bestaat de infirmerie, tegenwoordig opgesplitst in twee eigendommen, uit een achternvleugel en een linkse zijvleugel, bakstenen gebouwen langsheen een erf. De achternvleugel bestaat uit twee breedhuizen van twee bouwlagen, respectievelijk vier en vijf traveeën breed, onder een zadeldak met kunstleien en mechanische pannen. De gevels omvatten een rechthoekige, kalkstenen deur in een vlakke omlijsting met kalkstenen tussendorpel, alsook een veelheid aan kalkstenen kruis-, bol- en kloosterkozijnen. De rechternvleugel telt vijf traveeën en twee bouwlagen onder een wolfsdak met mechanische pannen. Het volume wordt in een gevelsteen omstreeks 1754 gedateerd. Afgezien van de hoekbanden werd alle kalkstenen lijstwerk gerecupereerd in een nieuwbouw van 1947, gelegen aan de steenweg, in het verlengde van de vleugel. Deze nieuwbouw vervangt oudere niet-monumentale dienstgebouwen, nog zichtbaar op oud fotomateriaal.

Begijnhofkerk Sint-Agnes

De kerk, die in de 20ste eeuw een aantal keren werd gerestaureerd, werd in verschillende fasen opgetrokken. Het oudste gedeelte loopt vanaf de westfaçade over een diepte van vier traveeën en is uitgevoerd in laatromaanse tot vroeggotische stijl (stijldatering omstreeks de tweede helft van de 13de eeuw). Het koor werd toegevoegd in de 14de, vier koortraveeën in de 15de eeuw, toen ook het dak werd verhoogd, het tongewelf werd aangebracht en in het oudste gedeelte een scheibogenarcade werd voorzien tussen de middenbeuk en de zuidelijke zijbeuk. De fasering van de bouw is op verschillende niveaus afleesbaar.

De plattegrond beschrijft een driebeukig schip van acht traveeën, waarvan de laatste vier (koorzijde) inspringen ten aanzien van de eerste (schip); een koor van twee traveeën met vijfzijdige sluiting rondt het geheel af. Steunberen met twee versnijdingen stutten alle onderdelen. De opstand is pseudo-basilicaal; naargelang de fase werden verschillende bouwmaterialen gebruikt; de eerste vier traveeën zijn bovendien hoger en hebben bredere zijbeuken.

De westgevel is voor het grootste gedeelte opgetrokken uit kwartsiet van Overlaar; mergel werd aangewend voor de partijen op

dakhoogte, alsook voor bepaalde architecturale details; de centrale geveltop is afgewerkt in baksteen met vlechtingen. De gevel rust op een plint met mergelstenen afzaat en wordt gestut door haaks geplaatste steunberen met versnijdingen naargelang de gevelhoogte; deze steunberen accentueren de drieledige gevelstructuur; het centrale gedeelte, met gedeeltelijk door hogels geaccentueerde topgevel, omvat een rondboogportaal in een geprofileerde, mergelstenen omlijsting met negblokken, bekroond door twee spitsboogramen in superpositie; de zijbeuken omvatten elk één spitsboograam. Alle spitsbogen hebben een mergelstenen maaswerktracering. Over de gevel loopt een waterlijst in Gobertangesteent, die doorloopt over het voorste gedeelte van de laterale gevels. Het eerste gedeelte van het schip is opgetrokken in tegenwoordig bepleisterde tufsteen, op een plint van kwartsiet; over het gevelvlak zijn eenvoudige spitsboogvensters gespreid. Het tweede gedeelte van het schip is opgetrokken in baksteen, opnieuw op een kwartsietplint; mergelsteen werd aangewend voor de steunberen en de waterlijst, die hier hoger te situeren is dan het Gobertange-exemplaar in het voorste gedeelte. In de zuidgevel bevindt zich een rondboogdeurtje met mergelstenen negblokken en afgeschuinde neg, in de noordgevel bevindt zich een gelijkaardig, kalkstenen deurtje. Naast spitsboogvensters omvatten de gevels ook twee rondboogvensters met mergelsteentracering.

Het koor is opgetrokken uit kwartsiet, met een mergelstenen gedeelte onder de dakrand. In de zuidelijke gevel is een mergelstenen rondboogportaal voorzien, met een gesculpteerde voorstelling van het Lam Gods op het boogveld. Mergelstenen spitsboogvensters rusten op een waterlijst in Gobertangesteent.

De kerk wordt afgedekt met een indrukwekkende leien dakstructuur: middenbeuk en koor hebben zadeldaken, de zijbeuken lessenaarsdaken, de eerste koortravee wordt geaccentueerd door een klokkeruiter met ingesnoerde naaldspits.

Het interieur van de kerk is gedeeltelijk bepleisterd. Tufsteen werd aangewend voor de muren van de zijbeuken, de binnenzijde van de westgevel, alsook voor de noordelijke scheibogenarcade, baksteen werd aangewend voor de zuidelijke scheibogenarcade; al het overige is uitgevoerd in mergel. De scheibogen zijn spitsbogig en rusten op pijlers met imposten; een geprofileerde, spitsbogige triomfboog scheidt schip van koor; de koorwanden zijn voorzien van spitsbooglisenen op halfzuilen. De middenbeuk is bekroond met een beschilderd houten, tongewelf, de zijbeuken met vlakke houten zolderingen. Overal op de muren bleven belangrijke schilderingen bewaard uit de 13de, 14de, 15de en 16de eeuw. Her en der verspreid getuigen daarnaast fraaie grafstenen uit verschillende periodes van een levendige geschiedenis.

Het poortstraatje (Begijnhof 5-7; 62-64)

Het zogenaamde poortstraatje omvatte aan de linkerzijde oorspronkelijk een reeks eenvoudige bakstenen gebouwen, waaronder een hoekhuis van drie traveeën en anderhalve bouwlaag, met een monumentale in kalksteen omlijste deur in de voorgevel en een mooie winkelpui in de vrije linkse zijgevel, het geheel onder zadeldak; naast het hoekhuis prijkte een reeks van zes sterk gelijkaardige huisjes van twee traveeën en anderhalve bouwlaag, telkens met een deur en bolkozijn, het geheel onder zadeldaken.

Het hoekhuis en drie eraan grenzende huisjes zijn ondertussen (illegaal) gesloopt, verbouwingen en een ondoordachte saneringscampagne hebben de resterende huisjes volledig ontzield.

De rechterzijde van het poortstraatje omvat een drietal breedhuizen, waarvan de algemene verschijningsvorm vrij stabiel is gebleven, zij het zwaar gerestaureerd.

Begijnhof 62 grenst eigenlijk met op een drietal zoldervenstertjes na blinde achtergevel aan het poortstraatje. Het pand is bereikbaar via een verankerd rondboogdeurtje in een rechthoekige kalkstenen omlijsting met negblokken in de (ondertussen volledig opengewerkte) tuinmuur aan het centrale begijnhofplein. Een gevelsteen boven de deur duidt het jaartal 1722 aan. De tuingevel is volledig verbouwd, maar oud fotomateriaal geeft nog een vaag beeld van de structuur, mogelijks met een centrale partij in vakwerk. Enkel de zolderraampjes zijn zichtbaar.

Begijnhof 63 is een baksteenbouw van vier traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak met mechanische pannen. De gevel, met jaartalankers "A1721" gedateerd, omvat een rechthoekige deur in een vlakke, kalkstenen omlijsting, van een getralied bovenlicht gescheiden door een verankerde, kalkstenen tussendorpel. Drie vensters onder houten latei verlichten het gelijkvloers; onder de dakrand prijken een viertal zoldervenstertjes.

Begijnhof 64 leunt aan bij de begijnhofhoeve en is een baksteenbouw van drie traveeën en één bouwlaag onder zadeldak met Vlaamse pannen. Het pand staat niet op het voorprimitieve kadasterplan en schijnt de doorgang naar een steegje langsheen de winning en infirmerie (ut supra) te blokkeren. Het gebouw heeft de karakteristieken van een eenvoudig 19de-eeuws arbeidershuisje. De vrije rechterzijgevel omvat het wapenschild van prins-bisschop Joris-Lodewijk van Bergen (1723-1743), gerecupereerd uit de kapel van Staaien, die zich tot na de Tweede Wereldoorlog op het kruispunt Tiensesteenweg-Wilderenweg bevond.

Het Torenhuis

Het torenhuis is een diephuis van twee traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak met Vlaamse pannen, aan de linkerzijde geflankeerd door een octogonaal traptorentje met ingesnoerde, leien spits, alsook een lage vleugel met ingang deur. Het (gerestaureerde) pand is een geel geschilderde baksteenbouw, waarvan de puntgevels aandaken met vlechtingen en topstuk vertonen; smeedijzeren muurankers, waaronder jaartalankers "1619" aan de pleinzijde, markeren de balklagen.

De hoofdgevel omvat over twee bouwlagen telkens twee kalkstenen kruisramen met dubbele ontlastingsboogjes; op zolderniveau zijn twee zolderluiken voorzien; de achtergevel heeft een gelijkaardige structuur, maar zonder kruismonelen en met slechts één zolderluik. De traptoren omvat een gevelsteen met het wapen van de familie van Alsteren, met initialen AT en jaartal eindigend op 19. De lage ingangsvleugel omvat een rondboogdeur in kalkstenen omlijsting met negblokken.

Intern bestaat het huis uit twee achter elkaar gelegen ruimten, de voorste met hardwand samenvallend met de voorgevel, de achterste

met haardwand samenvallend met de linkse zijgevel. Het voorste gedeelte van het huis is voorzien van een bakstenen, tonggewelfde kelder. De hoge schoorstenen behielden hun originele wangen.

Begijnhof 10

Bakstenen breedhuis op een recente hardstenen plint, vijf traveeën en twee bouwlagen onder een gebogen zadeldak met Vlaamse pannen. Muurankers dateren het pand "A1690". De benedenvensters, het linkse recent, het rechtse uit gerecupereerd materiaal, zijn getoogd en voorzien van een rechthoekige kalkstenen sluitsteen en uitgespaarde zwikken. De bovenverdieping omvat bolkozijnen met geblokte posten en een smalle druiplijst. De linkse zijgevel heeft een kunstleien beschieting, de rechtse zijgevel vertoont de oorspronkelijke houtconstructie.

Begijnhof 19

Baksteenbouw van drie traveeën eerste, twee traveeën tweede bouwlaag, onder pannen zadeldak, op een lage plint en bovenaan afgeboord door een decoratieve fries. Muurankers zijn regelmatig over het gevelvlak gespreid ter hoogte van de twee balklagen. Het pand beschikt over een slecht gerestaureerde deur die vaag refereert naar het oorspronkelijke model in een rechthoekige omlijsting met negblokken en sleutelsteen, en bekroond met een bolkozijnvormig bovenlicht. Oud fotomateriaal toont de oorspronkelijke deur in een wit gekalkte gevel met een gepikte plint; naast de deur hing een gefigureerde reliëfsteen.

Begijnhof 20

Grotendeels in baksteen opgetrokken gebouw van drie traveeën en twee bouwlagen, onder een kunstleien zadeldak, met een hogere kroonlijst en muurankers ter hoogte van de twee balklagen, behalve in de zone links tussen eerste en tweede bouwlaag.

Het gebouw heeft een rondbogige toegangsdeur in een dito omlijsting met sluitsteen; de boog is mogelijks een aanpassing, zoals trouwens ook het getoogde bovenlichtvenstertje boven de deur; boven de deur en het venstertje bleven de sporen van een brede ontlastingsboog zichtbaar in het metselwerk. De vensters schijnen alle aanpassingen (oud fotomateriaal toont een enigszins ander bovenlicht boven de deur en de bovenverdieping met vier hoge kruisramen; verbouwingssporen zijn nog zichtbaar in het metselwerk). De achtergevel van het gebouw telt zes traveeën gelijkvloers, drie traveeën tweede bouwlaag. Gevelschema centrale deur en smal venster, bekroond door eenvoudige ontlastingsbogen, telkens twee vensters links en rechts, van verschillende hoogte en positionering links ten aan zien van rechts, maar bekroond door ezelsrugbogige ontlastingsbogen op gelijke hoogte in het metselwerk. Eenvoudige muurankers zijn opnieuw op zeer regelmatige basis over het gevelvlak gespreid. Bovenverdieping schijnt over aangepaste vensters te beschikken, afboording door middel van een monumentale baksteenfries. In de geveltop van de vrije zijgevel bleven twee raampjes bewaard.

Het interieur vertoont nog de oude basisstructuur met twee ruimten en een centrale trap. Het centrale deel is onderkelderd met een tonggewelfde kelder.

Begijnhof 23

Zwaar gerestaureerd dubbelhuis, drie traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak met Vlaamse pannen. De tweede bouwlaag is een toevoeging, blijkens hoekbanden die slechts tot op halverwege de gevelhoogte reiken. Het gebouw sluit aan bij een moderne uitbreiding, die noch qua volume, noch qua kleurwerking harmonisch aansluit bij de oorspronkelijke constructie; bovendien werd de achtergevel van de oude bouw, die naar buiten toe veruit de meeste historische informatie oplevert, door de nieuwbouw volledig aan het zicht onttrokken.

Het oorspronkelijke corpus is een baksteenbouw op kalkstenen plint. Centrale, rechthoekige toegangsdeur in een vlakke, kalkstenen omlijsting op neuten, met kalkstenen tussendorpel, en bekroond door een brede, geprofileerde druiplijst. De vensterspreiding wijst op sterke aanpassingen van het parement (er is nog ruimte voor een aanvullend venster links en rechts). De achtergevel toont een oorspronkelijker constellatie (echter ook met een toegevoegde tweede bouwlaag). Hier wordt een centrale deur (met bekronende gevelsteen waarin datering) aan beide zijden geflankeerd door telkens twee kruisramen (of kloosterkozijnen?). Dit zou kunnen wijzen op een oude oriëntatie in de richting van de bleekweide. Zijgevels met aandaken en vlechtingen.

Intern is het huis opgedeeld in twee ruimten, gescheiden door een wand die grotendeels gevormd wordt door een houten trapkast, met deuren naar de keldertrap en trap naar de verdieping (beide in het vertrek links) enerzijds, en muurkast (in het vertrek rechts) anderzijds. Het vertrek links is voorzien van een lage schoorsteen (met muurschildering), het vertrek rechts beschikt over een hoge schoorsteen met houten kroonlijst. De zoldering is gespelderd.

Begijnhof 29

Breedhuis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag in wit gekalkte baksteen op een gepikte plint onder een zadeldak met Vlaamse pannen.

De voorgevel omvat drie rechthoekige ramen op gelijkvloers niveau, drie lage ramen onder de dakrand, maar de traveespreiding varieert al naargelang de bouwlaag (op gelijkvloers niveau is de derde travee van links blind, onder de dakrand is het de tweede travee van links). In het parement bleven balkkoppen zichtbaar van een schijnbaar nog bewaarde kern in vakwerk. Links leunt het huis aan bij volledig gemoderniseerd, hoger pand, maar de rechterzijgevel is volledig zichtbaar en omvat een ingangdeur en een raam op het niveau van de tweede bouwlaag.

Naar achteren toe sluit bij het breedhuis een diephuis aan, onder één en dezelfde dakstructuur. De topgevel achteraan, die niet de gehele breedte van het voorste huis overspant en waarvan het bovenste gedeelte met plankwerk is beslagen, omvat sporen van stijlen, en waarschijnlijk gaat er achter het plaatwerk een volledige vakwerkstructuur schuil. De gevel omvat op gelijkvloers niveau één groot raam zoals vooraan, en ter hoogte van de tweede bouwlaag een hoog, smal raam met schrijnwerk van een ander type.

Voor zover het diephuis niet de volledige breedte van de achtergevel van het voorste huis overspant, dekt een linkse uitbreiding van het

geciteerd diephuis, minder diep, maar opnieuw onder dezelfde dakstructuur, het laatste beetje achtergevel van het breedhuis af. De lage zijgevel van dit tweede diephuis ligt in het verlengde van de zichtbare zijgevel van het breedhuis en omvat een klein kozijntje. De halve topgevel achteraan omvat verschillende kleinere raampjes met elegant schrijnwerk.

Het grondplan van het huis verraadt nog duidelijker de gefaseerde opbouw ... Vooreerst blijkt enkel het rechtse gedeelte (uiterst rechtse en blinde gelijkvloerse travee) te zijn onderkelderd, over een plandiepte die overeenstemt met de diepte van het breedhuis. Dat breedhuis wordt duidelijk gemarkeerd door de funderingsmuren, maar omvat in het niet onderkelderde deel wel een korte achterwaartse uitbreiding (herkenbaar aan een versmalling van de haardwand links). Breed- en diephuis worden door een stevige haardwand (haard aan de zijde van het diephuis) van elkaar gescheiden. Het geciteerde halve diephuis verschijnt als een duidelijke aanvulling ten aanzien van de L-vorm die het oorspronkelijke breed- en diephuis gezamenlijk vormen. Eén en ander is even duidelijk afleesbaar op de hogere niveaus.

Omwille van de uitbreidingen is de ruimteverdeling vrij onlogisch. Aan de hand van het kelderplan kan eventueel een oorspronkelijke dubbelhuisstructuur worden verondersteld, zoals die in de meeste andere begijnhofhuizen aanwezig is. De breedhuisbreedte van vier traveeën wijst trouwens in de richting van enige uniformiteit. Op kelderniveau wijzen funderingsmuren op een centrale hal ter hoogte van de tweede travee van links op een soort dwarshal over de gehele diepte van het huis, met links daarvan een haardruimte van één travee breed en over de gehele diepte van het huis, rechts een tweeledige structuur met een twee traveeën brede, maar minder diepe ruimte vooraan (kelder 2), waarvan de hoek rechtsachter is afgeschuind, wat op een klein hoekschoorsteentje kan wijzen, en een ruimte achteraan (kelder 1), waar de trappen zijn geconcentreerd. De keldertrap schijnt oorspronkelijk wel rechtstreeks naar buiten te hebben geleid (tegenwoordig bevindt zich hier het tweede diephuis). Ook vooraan, ter hoogte van de eerste travee van rechts, zijn er funderingsspooren te zien, waarvan de functionaliteit vooralsnog onduidelijk is.

De tegenwoordige indeling van het huis is volledig op het verdwenen zijstraatje naar de bleekweide gefixeerd, waarbij in de huidige uitgebreide constellatie neerkomt op een geheel van ruimten in een U-vormige constellatie rond een centraal traphalletje in de centrale zone rechts, ter hoogte van de oorspronkelijke traphal.

De interieurafwerking van het huis stelt niet veel meer voor. Wel dient nog te worden gesignaleerd dat in doorsnede bekeken wel aanzienlijke niveauverschillen blijken tussen het breedhuis en het diephuis. Trapjes vangen de overgangen op.

Begijnhof 30 - Godshuis van de Heilige Drievuldigheid

Vrijstaand gebouw gelegen aan het rechtse uiterste van de noordelijke flank, dwars op de huizenrij gelegen langsheen een thans verdwenen straatje naar genoemde bleekweide.

Breedhuis van zeven traveeën en twee bouwlagen onder een steil zadeldak. Classicistische ordonnantie op basis van een oudere kern. Verankerde baksteenbouw op een gecementeerde plint, met getoogde vensters in een vlakke, kalkstenen omlijsting met sluitsteen. Een aantal vensters van de voorgevel is gedicht. Aan de achterzijde bleven twee deuren bewaard in een gelijkaardige omlijsting, maar ook sporen van ontlastingsbogen op het gelijkvloers, die wijzen op oudere kruisvensters. De kopgevels zijn voorzien van aandaken met vlechtingen, top- en schouderstukken (topstuk enkel aan de linkerzijde bewaard). Beide kopgevels omvatten in de geveltop twee originele classicistische ramen met ontlastingsbogen. De rechtse kopgevel is daarenboven opengewerkt met recentere muuropeningen.

Begijnhof 41-42

Gelegen aan de zuidoostelijke uitvalsweg naar de vroegere boomgaard, zijde Schurhoven. Oorspronkelijk dubbelhuis dat tot twee enkelhuizen werd omgevormd door toevoeging van een ingang deur, waardoor tegenwoordig vier traveeën kunnen worden onderscheiden in plaats van de vroegere drie, die nog in hun oorspronkelijke constellatie over de twee bouwlagen bewaard bleven (boven de nieuwe toegangsdeur werd geen corresponderend venster toegevoegd).

Baksteenbouw, de voorgevel afgelijnd met een lage kalkstenen plint, en een getande kroonlijst met dropmotief, het geheel onder zadeldak met mechanische pannen. De gevel omvat een centrale, rechthoekige ingang deur in een geblokte kalkstenen omlijsting op neuten, met kalkstenen tussendorpel en bovenlicht met dito tussenstijl, alsook vijf kalkstenen bolkozijnen met een geprofileerd beloop.

Intern vertonen de panden nog vaag de sporen van de standaard-dubbelhuisstructuur met een centrale hal en belendende ruimten.

Begijnhof 47

Wit gekalkt, bakstenen gebouw van drie traveeën en anderhalve bouwlaag onder een zadeldak met mechanische pannen.

Voor het begijnhof typische gevelordonnantie met centrale deur, links en rechts geflankeerd door een venster, door keldergat gemarkeerde onderkeldering rechts.

Begijnhof 48

Verankerde baksteenbouw van drie traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak met mechanische pannen.

De voorgevel omvat een rechthoekige deur in vlakke kalkstenen omlijsting, rechts geflankeerd door twee bolkozijnen. Verdieping met centraal groot venster en oculus onder een driehoekige gevelverhoging, links en rechts geflankeerd door een klein venstertje.

Begijnhof 49

Baksteenbouw van drie traveeën en twee bouwlagen op een hardstenen plint onder zadeldak met mechanische pannen.

De gevel omvat een rechthoekige deur met bovenlicht boven tussendorpel, het geheel in een vlakke kalkstenen omlijsting. De gevelordonnantie is voor het overige het resultaat van aanpassingen.

Begijnhof 50

Sterk verbouwde baksteenbouw van drie traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak met mechanische pannen.

Het gebouw vertoont niet meer dan het basisprofiel van een begijnhofwoning.

Begijnhof 53

Breedhuis van het enkelhuistype, in wit gekalkte baksteen op een gepikte plint, drie traveeën en anderhalve bouwlaag onder een zadeldak met mechanische pannen.

De verankerde voorgevel omvat een rechthoekige houten deur, twee vensters onder houten latei en een bolkozijn op de verdieping. De achterzijde is sterk gemoderniseerd maar had oorspronkelijk een achterbouw met restanten van vakwerk, omstreeks 1979 opgetekend naar aanleiding van geplande werkzaamheden aan belendend pand Begijnhof 54. Begijnhof 53 werd sindsdien echter – na jarenlange verkrotting - ingrijpend verbouwd.

Begijnhof 54

Gerestaureerd breedhuis (1997), gelegen op de hoek van de straat; dubbelhuis van vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak met Vlaamse pannen. Door middel van smeedijzeren muurankers verankerde baksteenbouw op een gecementeerde plint.

De voorgevel heeft een tweeledige structuur: de eerste bouwlaag omvat een deur in een vlakke kalkstenen omlijsting, door middel van een kalkstenen latei gescheiden van een bovenlicht; een bekronende gevelsteen dateert een verbouwing omstreeks 1734; links van de deur zijn twee bolkozijnen te situeren, rechts één, telkens in een kalkstenen omlijsting met duimen; de tweede bouwlaag omvat een houten kozijn en twee dito bolkozijnen. Bouwen door de eeuwen heen maakt nog melding van een houten kapelletje tegen de gevel, tussen de eerste en tweede bouwlaag, maar dat schijnt al een tijdje verdwenen te zijn. De achtergevel vertoont duidelijke sporen van een oorspronkelijke vakwerkbouw in het linkergedeelte van het parement; rechts op de verdieping bleef een gedicht houten bolkozijn bewaard; het parement, overigens ook verankerd, omvat verder een eenvoudige deur en een houten kozijntje; een elegant dakvenster bekroont het rechtergedeelte van de gevel; de vrije zijgevels hebben aandaken en vlechtingen; de volledig vrije rechtse zijgevel omvat een viertal kleine venstertjes onder houten latei.

Intern vertoont het huis een tweeledige structuur, met een centrale gang, links en rechts een grote ruimte, de linkse over de gehele diepte van het huis, de rechtse tot aan de traphal, die dwars op de hal langsheen de achtergevel loopt. Enkel het rechtse gedeelte van het huis is voorzien van een kelder.

Qua interieurafwerking kunnen worden geciteerd: een traphal met sober versierde houten trapkast; met sierpleisterwerk afgewerkte schoorstenen in alle vertrekken; de schoorsteen linksonder heeft een vrij laag en breed schouwgedeelte, dat nog beschikt over oorspronkelijk bepleisterde schouwvanden (met lijstwerk), schouwbank (kroonlijstvorm) en boezem (met pilasters, afgeschuinde hoeken en kroonlijst); de schoorsteen linksboven heeft een vrij hoog schouwgedeelte met afgeschuinde hoeken, een bepleisterde schouwbank (kroonlijstvorm) en boezem (met afgeschuinde hoeken en paneelwerk); de schoorsteen rechtsboven beschikt nog over een originele bepleisterde boezem met ovaal lijstwerk; de zolderingen in het linkse gedeelte van het huis zijn gespelderd (troggewelfjes tussen kinderbalken).

Begijnhof 55

Breedhuis van anderhalve bouwlaag onder zadeldak met Vlaamse pannen. Door middel van smeedijzeren ankers verankerde baksteenbouw op een gecementeerde plint.

Voorgevel met een verankerd rondboogdeurtje, drie gelijkvloerse vensters en twee zoldervenstertjes

Begijnhof 56

Breedhuis van één travee en twee bouwlagen onder een zadeldak met Vlaamse pannen. Door middel van smeedijzeren muurankers verankerde baksteenbouw.

De voorgevel omvat een centrale rechthoekige deur, gevat in een vlakke kalkstenen omlijsting, en daarboven een getoogd venster.

Begijnhof 57-60

Reeks identieke breedhuizen van het dubbelhuistype, telkens vier traveeën en twee bouwlagen onder een gebogen zadeldak met Vlaamse en mechanische pannen.

Door middel van smeedijzeren ankers verankerde, bakstenen gebouwen op een kalkstenen plint, met een getoogde deur en dito vensters in een rechthoekige, kalkstenen omlijsting met sluitsteen, de latei met uitgespaarde hoeken; de deuren zijn door middel van een tussendorpel van een bovenlicht gescheiden; het bovenlicht heeft een waaivormige onderverdeling. De achtergevels hebben een gelijkaardige indeling als de voorgevels, maar de vensters op de verdieping zijn niet in kalksteen omlijst en er zijn getoogde zoldervenstertjes voorzien. Huisnummer 60 sluit aan bij een lagere aanbouw, die een steegje schijnt te verbergen. Een getoogde deur met dito nis erboven, geen van beide omlijst in baksteen, verlenen toegang.

De huizen vertonen intern eenzelfde structuur, met name gevormd door een dwarse hal, die twee ruimtes (één travee breed) links vooraan en achteraan scheidt van een traphal (één travee) met kleine ruimte (één travee) ernaast aan de rechterzijde vooraan, en een groot vertrek (twee traveeën) achteraan.

Begijnhof 61

Breedhuis van zes traveeën en twee bouwlagen onder mank, gebogen zadeldak met Vlaamse pannen. Baksteenbouw met smeedijzeren

muurankers en jaartalankers "A1723".

Voorgevel met verankerd rondboogdeurtje in een rechthoekige, kalkstenen omlijsting met aansluitend bolkozijn als bovenlicht het geheel met negblokken. De gelijkvloerse verdieping omvat twee, de eerste verdieping zes kalkstenen kloosterkozijnen met sponningbeloop en duimen aan het benedenlicht. De achtergevel omvat een deur, bekroond met een gedicht houten bolkozijn, geflankeerd door twee kalkstenen kruiskozijnen en twee dito kloosterkozijnen, alle onder ontlastingsboogjes, op het gelijkvloers, en gelijkaardige houten kozijnen op de verdieping.

Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdij benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.

Het begijnhof is naast de Cicindria gelegen, en was vroeger volledig ommuurd; van deze ommuring, waarbinnen de beek was opgenomen, blijft alleen het noordoostelijke en het noordwestelijke gedeelte bewaard.

Het plan beschrijft een ruim plein, waarop de kerk is gelegen, een vrij lange straat ten zuidoosten die vertrekt aan de Schurhovensteenweg en langs het plein loopt, een kort straatje halverwege de zuidoostzijde van het plein, en een straat in het verlengde van de zuidoostzijde.

Het huidig uitzicht wijst op een pleinvormige aanleg; dit was oorspronkelijk niet het geval: voor de kerk bevond zich een huizenblok, dat waarschijnlijk circa 1780 verdween, en het grootste gedeelte van het huidige plein in beslag nam. De [pastorie van het begijnhof](#) lag buiten het hof, in de huidige Poelstraat. Ingang aan de Schurhovensteenweg, waar vroeger een toegangspoort was, aansluitend bij de portierswoning, die nu deel uitmaakt van de begijnhofhoeve. Hier vertrekt de straat naar het zuidoosten, gemarkeerd door de begijnhofhoeve, rechts. Het plein is thans een grasveld, met populieren rondom de kerk; de zuidoostelijke zijde behield zijn oorspronkelijk uitzicht, de noordoostzijde en een gedeelte der noordwestzijde wordt ingenomen door banale nieuwe bouw (1957-1972). In de noordelijke hoek, het Godshuis en de kalkstenen waterput.

In 1971 werden door de V.Z.W. Vrienden van het Begijnhof drie huisjes en de kerk aan de provincie Limburg afgestaan. Sinds 1974 zijn de historische panden als monument beschermd, en het geheel als stadsgezicht. Een gedeelte der huizen werd door de provincie Limburg aangekocht. In het nieuwe bestemmingsplan wordt gestreefd naar de kwalitatieve verbetering van het begijnhof als woonomgeving, met nadruk op de huisvesting, waarbinnen socioculturele gemeenschapsvoorzieningen zullen geïntegreerd worden. De Provinciale Dienst voor het Kunstpatrimonium is reeds in een der huizen ondergebracht. De kerk zal na haar volledige restauratie ingericht worden als Provinciaal Museum voor Religieuze Kunst.

- *Het begijnhof te Sint-Truiden en de oude muurschilderingen in de kerk*, in *Kunst en Oudheden in Limburg*, 4, Sint-Truiden, 1974.
- *Begijnhoven in de Provincie Limburg*. Tentoonstellingscatalogus, *Kunst en Oudheden in Limburg*, 2, Sint-Truiden, 1973.
- DE DIJN C.G., *Het begijnhof te St.-Truiden en zijn nieuwe bestemming*, in *Historische bijdragen, opgedragen aan Mgr. Dr. H. Kesters*, Sint-Truiden, 1971, p. 49-73.
- DE DIJN C.G., *Projektstudie voor de rehabilitatie van het begijnhof te St.-Truiden als woonomgeving met socio-kulturele inbreng*, in *Kontakt*, jaargang 16, 1972.
- GERARD X., *Decouverte de peintures murales dans l'église du beguinage à Saint-Trond*, in *Revue beige d'Histoire et d'Archéologie*, III, 1861, p. 1-2.
- STRAVEN F., *Notice historique sur le Beguinage dit de Sainte-Agnes à Saint-Trond*, Sint-Truiden, 1876.

Omvat

- **Begijnhof 11 (Sint-Truiden)** Drie traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Wit overkalkt stijl- en regelwerk met lemen vullingen en niet zichtbare timmer, voor een groot gedeelte versteend.
- **Begijnhof 19 (Sint-Truiden)** Gelegen aan het einde van de straat; vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, met kern uit de 17de eeuw, doch volledig aangepaste gevelordonnantie.
- **Begijnhof 23 (Sint-Truiden)** Thans aan beide zijden omgeven door recente gebouwen. Bakstenen gebouw op een kalkstenen plint; kalkstenen hoekbanden op de benedenverdieping.
- **Begijnhof 53 (Sint-Truiden)** Kern uit de 17de eeuw. Witgekalkt bakstenen gebouw op een gecementeerde plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 55 (Sint-Truiden)** Anderhalve bouwlaag onder zadeldak (Vlaamse pannen), uit de 17de eeuw. Bakstenen gebouw op een gecementeerde plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 56 (Sint-Truiden)** Twee bouwlagen onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Bakstenen gebouw met gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 64 (Sint-Truiden)** Aanleunend bij de begijnhofhoeve. Gevelordonnantie uit de tweede helft van de 19de eeuw, doch oudere kern uit de eerste helft van de 18de eeuw. Witgekalkt bakstenen gebouw.
- **Begijnhof 10 (Sint-Truiden)** Huis door middel van muurankers gedateerd A 1690. Baksteen op een recente, hardstenen plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 63 (Sint-Truiden)** Huis door middel van muurankers gedateerd A 1721. Bakstenen gebouw op een gecementeerde plint.
- **Begijnhof 62 (Sint-Truiden)** Huis van anderhalve bouwlaag onder zadeldak, op een gevelsteen boven de deur gedateerd 1722, doch mogelijk oudere kern (sporen van houtconstructie in de zijgevel).
- **Begijnhof 8 (Sint-Truiden)** mogelijk vroeger de woning der grootmeesters. Door middel van muurankers gedateerd 1619.

- **Begijnhof 54 (Sint-Truiden)** Gelegen op de hoek van de straat; huis van vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, op een gevelsteen boven de deur gedateerd W 1734, doch oudere kern.
- **Begijnhof 9 (Sint-Truiden)** Huis van anderhalve bouwlaag onder zadeldak, overkalkt stijl- en regelwerk met lemen vullingen.
- **Begijnhof 41-52 (Sint-Truiden)** Reeks huizen met oude kern uit de 17de eeuw - eerste helft 18de eeuw, thans sterk aangepast.
- **Begijnhof 1 (Sint-Truiden)** Huis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Witgekalkt, bakstenen gebouw op een gepikte plint; muurankers.
- **Begijnhof 65 (Sint-Truiden)** Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.
- **Begijnhof 29 (Sint-Truiden)** Breedhuis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag in wit gekalkte baksteen, met sporen van een aanwezige vakwerkconstructie, op een gepikte plint onder een zadeldak met Vlaamse pannen.
- **Begijnhof zonder nummer (Sint-Truiden)** Met de bouw van de kerk werd begonnen kort na de stichting van het begijnhof; de oudste gedeelten dateren uit de tweede helft van de 13de eeuw, en zijn voorzien van laatromaanse en vroeggotische elementen.
- **Begijnhof 20 (Sint-Truiden)** Vijf traveeën en twee bouwlagen onder gebogen zadeldak, uit de 17de eeuw, doch met sterk gewijzigde gevelordonnantie. Bakstenen gebouw met gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 57-60 (Sint-Truiden)** Reeks identieke huizen van twee bouwlagen onder gebogen zadeldak, van 1780. Witgekalkte bakstenen gebouwen op een kalkstenen plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 30 (Sint-Truiden)** Alleenstaand huis van zeven traveeën en twee bouwlagen onder steil zadeldak, met huidige, classicistische gevelordonnantie uit de tweede helft van de 18de eeuw, doch oudere kern uit de 17de eeuw.
- **Begijnhof 61 (Sint-Truiden)** Huis van twee bouwlagen onder mank, gebogen zadeldak, door middel van muurankers gedateerd A 1723; Maasstijl. Bakstenen witgekalkte gevel op een gepikte plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof zonder nummer (Sint-Truiden)** Het begijnhof te Sint-Truiden werd opgericht op een terrein dat in 1265 door de abdijs ter beschikking werd gesteld van de mulieres religiosae. De muurgedeelten aan noordoostelijke en noordwestelijke zijde van het begijnhofterrein bleven relatief intact bewaard.
- **Begijnhof 2-7 (Sint-Truiden)** Reeks gelijkaardige huisjes, twee traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak (Vlaamse pannen, op nummer 6 na: mechanische pannen), uit de 17de eeuw (?).

Is gerelateerd aan

- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Rechthoekig plein, met 13de-eeuwse Sint-Agneskerk als kern van het voormalig begijnhof, in zijn huidige uitzicht daterend van na de Tweede Wereldoorlog.
- **Schurhoven 50, 50A (Sint-Truiden)** Voormalige infirmerie, thans in twee delen opgesplitst; gelegen aan de Schurhovensteenweg en volledig van het eigenlijke begijnhof afgesloten. L-vormig complex van drie huizen.
- **Schurhoven 48 (Sint-Truiden)** Voormalige portierswoning, gelegen aan de Schurhovensteenweg, naast de ingang van het begijnhof, vroeger ook in gebruik als pachterswoning der begijnhofhoeve.

Is aangeduid als

- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdijs benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.
- **Begijnhof 1-10, 19-23, 29-30, 41-42, 48-50, 53-65, 21A-C, Schurhoven 48-50 (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft de portierswoning, winning, infirmerie, conventhuizen, woningen, kerk, kerkplein en stratenpatroon van het begijnhof van Sint-Truiden.
- **Begijnhof, Schurhoven (Sint-Truiden)** Het begijnhof van Sint-Truiden is erkend als werelderfgoed.

Omvat de aanduiding als

- **Begijnhof, Poelstraat, Schurhoven, Speelhoflaan (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft de zone van bleekweide en boomgaard met delen van de ommuring die het begijnhof omgeeft (exclusief de gebouwen van het begijnhof zelf, deze zijn beschermd als monument).
- **Begijnhof 18 (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft het hoekperceel dat de zuidwestelijke eindpunt van de gevelwand vormt met het straatje dat begint bij de toegang tot het Begijnhof.
- **Begijnhof 21 (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft het hoekperceel gelegen op de hoek van de uitvalsweg die in het verlengde van de ingang naar de bleekweide leidde en het centrale plein van het begijnhof.
- **Begijnhof, Speelhoflaan (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft het landbouwterrein tussen het begijnhof en de dreef naar het Speelhof.
- **Begijnhof 12 (Sint-Truiden)** Op het moment van de bescherming sloot dit perceel ten noorden aan op het perceel met het vervallen breedhuis.
- **Begijnhof 12 (Sint-Truiden)** Op het moment van de bescherming sloot dit perceel ten noorden aan op het perceel van het vervallen breedhuis.
- **Begijnhof 21C (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft het perceel, op moment van bescherming onbebouwd, gelegen naast het hoekperceel aan de uitvalsweg naar de bleekweide, aan de pleinzijde afgesloten door een bakstenen muur.

- **Begijnhof 29 (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft een thans verdwenen straatje dat van het centrale begijnhofplein naar de bleekweide langsheen de beek leidde.
- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft het aanpalende onbebouwde perceel ten zuidwesten van het straatje naar de infirmerie.
- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft het perceel dat deel uitmaakt van de bleekweide van het begijnhof, gelegen ten noordwesten van het hof tussen de tuinen van de begijnenhuizen en de Cicindriabeek.
- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft het perceel gelegen rond de begijnhofkerk Sint-Agnes.
- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft het nog bestaande straatje dat de aanzet vormt van een steegje waarvan het oude tracé (in het verlengde ervan) in de richting van de steenweg Schurhoven liep.

Is deel van

- **Sint-Truiden (Sint-Truiden)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/104772>

Groenaanleg van het begijnhof

Beknopte karakterisering

Typologies omheiningsmuren, openbare pleinen, waterputten, sierhagen

Datering na WO II

Beschrijving

Rechthoekig plein, met 13de-eeuwse Sint-Agneskerk als kern van het voormalig begijnhof, in zijn huidig uitzicht daterend van na de Tweede Wereldoorlog.

Het begijnhof is gelegen tussen de Speelhoflaan ten zuidwesten, de Cicindriabeek ten noordwesten, het rusthuis 't Meiland ten noordoosten en Schurhoven ten zuidoosten. Centraal ligt er een grasplein met een omlopende straat en een stoep in grote porfiermozaïeken, gestraat in segmentverband. De kerk ligt in het midden en aan de westgevel loopt er een dwarspad, dat op gelijkaardige wijze is bestraat. De waterput in de noordelijke hoek van het begijnhof, met zes gebogen, geprofileerde blauwe hardstenen segmenten voor de kuip en een zadeldakje in natuurleien met houten constructie, is in gebruik als bloembak. Van de monumentale, meerstenige bakstenen begijnhofmuur op een dijk over de Cicindriabeek, ook ter bescherming van de boomgaarden, blijven nog restanten overeind. Begin 19de eeuw stond het Begijnhof kadastraal op naam van *'Theodoor Depitteurs Hiegaerts, rentenier te Sint Truyen'*. Op het Primitief kadasterplan zijn meerdere percelen, ondermeer in de noordwestelijke hoek, aan de noordzijde en ten oosten van de kerk onbebouwd. Een straatje liep in de zuidoostelijke hoek van het plein naar een grote boomgaard (perceel 392). Tot ver na de Tweede Wereldoorlog waren er ook hoogstamboomgaarden langs de Speelhoflaan, langs de Cicindriabeek en op het perceel van het huidige rusthuis. De percelen langs Schurhoven waren voornamelijk tuinen. Tot omstreeks 1780 stond tegenover de westgevel van de

kerk nog een huizenrij. Voor en tijdens de Eerste Wereldoorlog was het grasveld bij de kerk ingenomen door omhaagde volkstuinten. Daarna, lag er een laantje van Italiaanse Populieren in de as van de kerk. De kerk van het Begijnhof werd als monument beschermd op 30 december 1935. Het Begijnhof is sedert 12 april 1974 beschermd als monument en als landschap.

- Kadasterarchief Limburg, Primitief plan, 1825, H.P. Sotiau en R. Vandevelde.
- Kadasterarchief Limburg, Legger, 1842.
- Fototheek KIK, Brussel.
- Kaart van België, Militair Geografisch Instituut, uitgave 1962, schaal 1:25.000.
- DEDIJN C.G., Het Begijnhof te Sint-Truiden en zijn nieuwe bestemming, *Historische Bijdragen opgedragen aan Monseigneur H. Kesters*, Sint-Truiden, 1971.

Is gerelateerd aan

- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdij benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.

Is aangeduid als

- **Begijnhof 1-10, 19-23, 29-30, 41-42, 48-50, 53-65, 21A-C, Schurhoven 48-50 (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft de portierswoning, winning, infirmerie, conventhuizen, woningen, kerk, kerkplein en stratenpatroon van het begijnhof van Sint-Truiden.
- **Begijnhof, Schurhoven (Sint-Truiden)** Het begijnhof van Sint-Truiden is erkend als werelderfgoed.
- **Begijnhof, Poelstraat, Schurhoven, Speelhoflaan (Sint-Truiden)** Deze bescherming betreft de zone van bleekweide en boomgaard met delen van de ommuring die het begijnhof omgeeft (exclusief de gebouwen van het begijnhof zelf, deze zijn beschermd als monument).

Is deel van

- **Sint-Truiden (Sint-Truiden)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/303373>

Unesco werelderfgoed kernzone: Begijnhof van Sint-Truiden

Unesco werelderfgoed kernzone

Beknopte karakterisering

Typologies [begijnhuizen](#), [begijnhofkerken](#), [begijnhoven](#), [infirmarieën](#), [gesloten hoeven](#)

Datering [17de eeuw](#), [18de eeuw](#), [19de eeuw](#), [20ste eeuw](#)

Beschrijving

Het begijnhof van Sint-Truiden is erkend als werelderfgoed. De erkenning maakt deel uit van het dossier van begijnhoven in Vlaanderen (UNESCO ID 855-005). De Vlaamse begijnhoven zijn architectonische ensembles bestaande uit huizen, kerken, bijgebouwen en groene gedeelten. De hoven hebben van oorsprong een stedelijk of landelijk karakter en zijn gebouwd in een typisch Vlaamse stijl. De begijnhoven vormen een fascinerende herinnering aan de traditie van de begijnen die zich gedurende de middeleeuwen ontwikkelde in Noordwest-Europa.

Het [volledige dossier](#) kan je raadplegen op de website van UNESCO.

Is de aanduiding van

- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Het Sint-Agneshof werd gesticht in 1258. De grond gelegen ten zuidoosten van de Cicindria, in het gehucht Schurhoven, werd geschonken door abt Willem van Rijkel; de pastoors werden door de abdijs benoemd. In 1798 werd het begijnhof onteigend en verkocht.
- **Begijnhof (Sint-Truiden)** Rechthoekig plein, met 13de-eeuwse Sint-Agneskerk als kern van het voormalig begijnhof, in zijn huidig uitzicht daterend van na de Tweede Wereldoorlog.

Is de omvattende aanduiding van

- **Begijnhof 11 (Sint-Truiden)** Drie traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Wit overkalkt stijl- en regelwerk met lemen vullingen en niet zichtbare timmer, voor een groot gedeelte versteend.
- **Begijnhof 19 (Sint-Truiden)** Gelegen aan het einde van de straat; vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, met kern uit de 17de eeuw, doch volledig aangepaste gevelordonnantie.
- **Begijnhof 23 (Sint-Truiden)** Thans aan beide zijden omgeven door recente gebouwen. Bakstenen gebouw op een kalkstenen plint; kalkstenen hoekbanden op de benedenverdieping.
- **Begijnhof 53 (Sint-Truiden)** Kern uit de 17de eeuw. Witgekalkt bakstenen gebouw op een gecementeerde plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 55 (Sint-Truiden)** Anderhalve bouwlaag onder zadeldak (Vlaamse pannen), uit de 17de eeuw. Bakstenen gebouw op een gecementeerde plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 56 (Sint-Truiden)** Twee bouwlagen onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Bakstenen gebouw met gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 64 (Sint-Truiden)** Aanleunend bij de begijnhofhoeve. Gevelordonnantie uit de tweede helft van de 19de eeuw, doch oudere kern uit de eerste helft van de 18de eeuw. Witgekalkt bakstenen gebouw.
- **Begijnhof 10 (Sint-Truiden)** Huis door middel van muurankers gedateerd A 1690. Baksteen op een recente, hardstenen plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 63 (Sint-Truiden)** Huis door middel van muurankers gedateerd A 1721. Bakstenen gebouw op een gecementeerde plint.
- **Begijnhof 62 (Sint-Truiden)** Huis van anderhalve bouwlaag onder zadeldak, op een gevelsteen boven de deur gedateerd 1722, doch mogelijk oudere kern (sporen van houtconstructie in de zijgevel).
- **Begijnhof 8 (Sint-Truiden)** mogelijk vroeger de woning der grootmeesteres. Door middel van muurankers gedateerd 1619.
- **Begijnhof 54 (Sint-Truiden)** Gelegen op de hoek van de straat; huis van vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, op een gevelsteen boven de deur gedateerd W 1734, doch oudere kern.
- **Begijnhof 9 (Sint-Truiden)** Huis van anderhalve bouwlaag onder zadeldak, overkalkt stijl- en regelwerk met lemen vullingen.
- **Begijnhof 41-52 (Sint-Truiden)** Reeks huizen met oude kern uit de 17de eeuw - eerste helft 18de eeuw, thans sterk aangepast.
- **Begijnhof 1 (Sint-Truiden)** Huis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak, uit de 17de eeuw. Witgekalkt, bakstenen gebouw op een gepikte plint; muurankers.
- **Begijnhof 65 (Sint-Truiden)** Gesloten hoeve uit midden 18de eeuw, gelegen aan de toegangsstraat van het begijnhof, en met de zuidwestelijke gevel opgenomen in de straatwand; de gevel springt licht in ten opzichte van de andere gebouwen van de straat.
- **Begijnhof 29 (Sint-Truiden)** Breedhuis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag in wit gekalkte baksteen, met sporen van een

aanwezige vakwerkconstructie, op een gepikte plint onder een zadeldak met Vlaamse pannen.

- **Begijnhof zonder nummer (Sint-Truiden)** Met de bouw van de kerk werd begonnen kort na de stichting van het begijnhof; de oudste gedeelten dateren uit de tweede helft van de 13de eeuw, en zijn voorzien van laatromaanse en vroeggotische elementen.
- **Begijnhof 20 (Sint-Truiden)** Vijf traveeën en twee bouwlagen onder gebogen zadeldak, uit de 17de eeuw, doch met sterk gewijzigde gevelordonnantie. Bakstenen gebouw met gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 57-60 (Sint-Truiden)** Reeks identieke huizen van twee bouwlagen onder gebogen zadeldak, van 1780. Witgekalkte bakstenen gebouwen op een kalkstenen plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Begijnhof 30 (Sint-Truiden)** Alleenstaand huis van zeven traveeën en twee bouwlagen onder steil zadeldak, met huidige, classicistische gevelordonnantie uit de tweede helft van de 18de eeuw, doch oudere kern uit de 17de eeuw.
- **Begijnhof 61 (Sint-Truiden)** Huis van twee bouwlagen onder mank, gebogen zadeldak, door middel van muurankers gedateerd A 1723; Maasstijl. Bakstenen witgekalkte gevel op een gepikte plint; gesmeed ijzeren muurankers.
- **Schurhoven 50, 50A (Sint-Truiden)** Voormalige infirmerie, thans in twee delen opgesplitst; gelegen aan de Schurhovensteenweg en volledig van het eigenlijke begijnhof afgesloten. L-vormig complex van drie huizen.
- **Schurhoven 48 (Sint-Truiden)** Voormalige portierswoning, gelegen aan de Schurhovensteenweg, naast de ingang van het begijnhof, vroeger ook in gebruik als pachterswoning der begijnhofhoeve.
- **Begijnhof 2-7 (Sint-Truiden)** Reeks gelijkaardige huisjes, twee traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak (Vlaamse pannen, op nummer 6 na: mechanische pannen), uit de 17de eeuw (?).

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/14989>